

Utorak, 19. jul 2005.
Svedok Božidar Delić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Rabrenoviću, da li želite da nam se obratite? Preći ćemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson)?

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da iskoristim vreme dok uđe svedok. Ne tiče se ovog Predmeta. U vezi sa jednim administrativnim pitanjem. Naime ja sam dobio vašu odluku koja se tiče prihvatanja dokaznih predmeta uz svedočenje generala Stevanovića. Mislim da je napravljen jedan propust u toj odluci. Naime, pre nego što ste prekinuli moje dodatno ispitivanje, pred generala Stevanovića i ovde na projektor stavljena su dva dokumenta koja su mi, pošto ste vi prekinuli, vraćena, ali o kojima se general Stevanović, što se u transkriptu može videti, izjašnjavao, a koja su bitna, jer se odnose na one delove unakrsnog ispitivanja gospodina Najsa (Nice), gde se on nije bavio glavnim ispitivanjem, već je otvorao pitanje Srebrenice, pa je logično bilo da ja onda postavim ta pitanja onda u dodatnom ispitivanju, jer ta pitanja nisu imala nikakve veze ni sa Srbijom, ni sa generalom

Stevanovićem. Ta dva dokazna predmeta koja je general Stevanović pročitao na grafoskopu i rekao da se s njima, da su mu poznati, da su te činjenice tačne, su sledeći: jedno je krivična prijava protiv Dražena Erdemovića, kome je ovde suđeno i ona je bila na grafoskopu i čitao je general Stevanović. To je krivična prijava od 6. marta 1996. godine u kojoj piše šta se tamo desilo. A drugi dokument je javni dokument. Ja sam imao tu više, ali je samo jedan bio na grafoskopu pre nego što ste prekinuli. To je konferencija za štampu saveznog ministra informisanja od februara 2000. godine u kojoj savezni ministar informisanja, u ime Vlade, informiše javnost o hvatanju učesnika zločina u Srebrenici, pripadnika tog famoznog 10. diverzantskog odreda. Prema tome, sama činjenica da to čini ministar informisanja u ime Vlade tada, osporava tvrdnju gospodina Najsa da se ćutalo i krilo šta se desilo u Srebrenici, maltene sve do sada. Ja zato tražim da vi prihvatite ova dva dokazna ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li možete da nam kažete brojeve kako bismo razmotrili to pitanje i ukoliko bude bilo potrebno da promenimo odluku, to ćemo i da uradimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovi dokazni predmeti nisu imali svoje brojeve, zbog toga što je to u dodatnom ispitivanju se pojavilo, ali gospodin Najs ...

SUDIJA ROBINSON: Sad mi je jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... je pokretao to pitanje. Dakle radi se o dva dokumenta. Jedan je javni, znači koji pokazuje konferenciju za štampu 2000. godine u februaru, a drugi je krivična prijava na osnovu, koja je potpuno identična, maltene ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Miloševiću. Dovoljno ste opisali dokumente kako bi Pretresno veće moglo da ih pronađe i da ih identifikuje i mi ćemo to pitanje da razmotrimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, dokumenti su meni vraćeni sa grafoskopa kada ste vi prekinuli moje dodatno ispitivanje, tako da ih nisu ni uzeli vaši službenici. Bila su oba na grafoskopu.

SUDIJA ROBINSON: Razumem. Znači vi imate te dokumente?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Njih mi je sa grafoskopa vratio vaš poslužitelj kad ste vi prekinuli unakrsno ispitivanje, dodatno ispitivanje, ali pre toga je general Stevanović pročitao i jedan i drugi i potvrdio autentičnost.

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da preko poslužitelja vratite dokumente Sekretarijatu (Registry), a mi ćemo to pitanje da rešimo.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ako bismo mi mogli da pogledamo te dokumente i da dobijemo kopiju. Ukoliko budemo imali nekih primedbi, mi ćemo da ih iznesemo.

SUDIJA ROBINSON: Da, Tužilaštvu treba da se daju kopije.

TUŽILAC NAJS: Postoji pitanje koje bih hteo da postavim o jednom dokumentu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, vi stvarno ne propuštate niti jednu priliku.

TUŽILAC NAJS: Možda. U stvari hteo sam nešto da pojasnim, ali možda ću na to da se vratim.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Deliću, jedan dokument koji ste vi predočili ovde je dokument pod tabulator 627. Nema potrebe da Pretresno veće to ponovo pogleda. Radilo se o video snimku, identifikaciji sela Osek Hilja (Osek Hyle) kod Đakovice (Gjakove) i tu imamo takođe izjave Albanaca od 13. maja 1999. godine. Hteo bih samo da podsetim Pretresno veće na to, a gospođica Diklić (Diklich) će da pusti jedan kratak insert.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovaj čovek čiji intervju ste nam vi dostavili, on se predstavio kao lekar. Da li se sećate toga?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne. Tamo, znači, nije bilo lekara. Tamo, znači, nije bilo lekara. Vi ste rekli u Osek Hilja. Taj nije bio lekar, to je ... Koliko se ja sećam, to su bila dva zemljoradnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On je na snimku rekao da je lekar i mi smo ga pronašli. Sada bismo podelili u istu svrhu, kao što smo i juče uradili, izjavu i to u pisanom obliku. Izjavu nemamo na vašem jeziku jednostavno zbog ograničenog vremena, ali vidite, onaj čovek koga smo videli na onom video snimku, mi smo njemu pokazali taj video snimak i on je ispričao svoju verziju događaja, a ja bih hteo da čujem vaše komentare u vezi sa nekim stvarima koje nam je on rekao. Ja ću time dosta brzo da se pozabavim. Pre svega, područje kojim se bavimo je, uopšteno govoreći, ono isto područje kojim smo se juče bavili i to je na strani 10 atlasa, odnosno dokaznog predmeta broj 83. Gospodine Nort (North). Nema gospodina Norta. Molim da se ova kopija stavi na grafoskop. Dakle, na grafoskop ... Molim da se uključi grafoskop. Vidimo da je on dao intervju u selu Zjum (Zym), odnosno videćemo to za koji trenutak. Ako Pretresno veće ima svoj atlas pri ruci, videćete to na strani 10. Grafoskop sada ne radi i nemamo vre-

mena da čekamo. Aha, evo ga. Pri dnu vidimo selo, zaokruženo, koje smo juče gledali, a Zjum je malo prema severoistoku, znači to je područje u zoni komandanta koga ste juče spomenuli.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je zona moje brigade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Ako pogledamo paragraf 24 ove izjave, pre nego što počnemo da se bavimo okolnostima pod kojima je dat taj intervju, vidimo da ovde piše da je 31. marta srpska vojska za koju ovaj svedok kaže da je JNA, zapravo je mislio na Vojsku Jugoslavije, stigla u to selo. Da li je tačno da je toga dana, 31. marta, deo vaše brigade stigao u to selo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To selo se nalazi u pograničnom području. Moje jedinice su se neprekidno nalazile u pograničnom području.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je tačno da je tada svrha prisutnosti vaših jedinica bila to da se proteraju muslimani i to pogotovo muslimani iz Čakaja (Cakaj)?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je potpuno netačno. To su vaše insinucije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imamo li bilo kakve zapise iz tog vremena o tome šta je taj bataljon radio 31. marta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa eto, vi ste juče na nelegalan način uzeli moj ratni dnevnik, prema tome mogli ste da čitate, znači šta tamo piše o tome bataljonu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Deliću, neću da vam dozvolim da tako nešto kažete. Da je to učinjeno na nelegalan način, Pretresno veće bi to sprečilo. Međutim, vi ste rekli da tužilac može da pogleda vaš ratni dnevnik.

SVEDOK DELIĆ: Može pogledati, ali ne i uzeti. Mogao je da taj ratni dnevnik normalno traži, znači preko Odbrane i da ga dobije bez ikakvih problema, na jedan sasvim legalan način.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, vi se sećate nekih stvari u vezi s tim dokumentom. Osim činjenice da već više godina mi njega službeno tražimo putem zahteva za pomoć, taj je dnevnik ovde pokazan na moj zahtev. On je meni pokazan putem Pretresnog veća i na kraju radnog dana mi smo taj dnevnik predali Sudu. Nismo ga zadržali preko noći. A sada bih ga želeo nazad, kako bih mogao da ga pogledam.

SUDIJA ROBINSON: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja primećujem ono šta svedok stalno govori. Već sam mu rekao da mene uopšte ne vređa to šta on kaže, međutim Pretresno veće sigurno uviđa da kad god svedok iznese viđenje o mojim lošim namerama, da mi tu stvar odmah podvrgnemo ispitivanju. Gospodine Deliću, u ovom trenutku sve šta ja znam je to da u vašem ratnom dnevniku ništa ne piše o događajima od 31. marta. Nismo imali vremena da se time detaljnije pozabavimo, pa vas molim da mi vi kažete da li postoje bilo kakvi zapisi iz onog vremena, iz bataljona, u kojima se kaže da je on otišao u Zjum otprilike 31. marta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači u Zjum nije otišao nijedan bataljon. Zjum se nalazi, znači, u graničnom pojasu, a u Zjum je mogla, znači, da dođe neka od graničnih patrola koja svakodnevno je, znači, bila i obezbeđivala granicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Imamo li neke dokumente iz onog vremena o tome da je pogranična patrola otišla u Zjum 31. marta ili otprilike tog datuma?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Verovatno da to postoji, znači u toj jedinici koja je bila odgovorna za taj deo državne granice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, materijali koje mi imamo sugerišu da su u Čakaju ili Čekaju, nisam siguran kako se tačno to izgovara, da je četvoro ljudi bilo ubijeno. Ako su vaše trupe, bilo da se radi o bataljonu ili pograničnoj patroli, učestvovala u ubijanju četvorice ljudi, o tome bi trebalo da postoji neki zapis iz tog vremena, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Svakako, ako su učestvovali u tome,

postojao bi zapis. Ali vaša saznanja, znači, potiču iz izjava koje su uzete, znači, pre nekoliko dana. Ja o tim izjavama ne želim apsolutno da dam nikakav komentar. Već sam objasnio kako se izjave dobijaju na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Razumem. Zjum je selo kosovskih Albanca katolika, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Oni svakako tamo čine pretežnu većinu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kad su kosovski Albanci, muslimani, proterani, a neki od njih i ubijeni, u selu su ostali Albanci katolici na koje se moglo osloniti u propagandne svrhe. Da li je to tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vaša konstatacija je apsolutno netačna da je neko proteran, znači i da je neko ubijan zbog toga što je musliman. Što se tiče Albanaca katolika, oni se nisu priključili OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) i oni su poštovali, znači, organe i mere države Srbije. Nisu učestvovali, znači, u švercu oružja, nisu prelazili preko granice po oružje i nikada nisu napadali jedinice vojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oni su se zbog situacije u kojoj su se našli, osećali ranjivima za vreme bombardovanja NATO i to ne samo zato, jer je OVK mogla da ih optuži da kolaboriraju sa Srbima. Dakle, oni nisu bili proterani i mogli su da se smatraju kolaboracionistima. Da li je to tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to bi moglo da se uzme kao tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I zato, kao što nam ovaj čovek kaže, kad su njima rekli da moraju da učestvuju u protestima protiv bombardovanja NATO, učinili su upravo ono šta im je rečeno, paragraf 30. Da li je to tačno? Korišćeni su kao neka vrsta topovskog mesa, za demonstracije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To apsolutno nije tačno. Međutim, gospodine Najs, vi meni već dva dana poturate papire koji nisu na mom jeziku, a onda se pozivate na te iste paragrafe. Ja smatram da to

nije korektno i da meni se ne omogućava, znači, da dajem odgovore na način kako treba. Ja tražim, znači, da na svom jeziku imam svaki dokument koji vi ovde koristite. Ne želim na ovaj način da radim.

SUDIJA ROBINSON: Generale, generale, to je pitanje o kom odlučuje ovo Pretresno veće. Ako smatrate da ste dovedeni u nepriliku, mi ćemo taj dokument da stavimo na grafoskop, paragraf 30 i naši prevodioci će to da vam prevedu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U paragrafu 30 izjave piše: "Takođe se sećam da je u jednom trenutku tokom bombardovanja NATO, jedan oficir JNA nama naredio, ne znam njegovo ime, da se organizujemo i prisustvujemo protestu u Prizrenu (Prizren) protiv NATO bombardovanja i ja sam morao da se pridružim tom protestu". Kraj citata. Evo, to su stvari, ili bolje da kažem, trikovi kojima su se oružane snage u to vreme služile.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je vaše ... To je vaša konstatacija koju ja apsolutno odbacujem. On ovde govori, znači, o JNA. JNA već dugo godina ne postoji, a oficiri vojske imali su mnogo važnijih zadataka nego da organizuju proteste i mislim da je to sasvim besmislena tvrdnja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada molim gospodina Norta da stavi paragrafe 7 i 8 na grafoskop.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja bih želeo samo da mi se kaže u kojim datumima, odnosno u koje dane su organizovani ti protesti o kojima vi govorite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda to ta osoba nije zapisala u svoj dnevnik. Nisam u situaciji sada da dam precizan datum. A sada paragrafi 7 i 8 ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Meni je datum bitan, pošto ja znam, znači, da li je u Prizrenu bilo protesta ili nije bilo i kada su bili. Znači ne može se pričati napamet o nečemu šta je bilo, a onda, znači, da ne nudite nikakav datum. Ja zahtevam datum kada su bili ti protesti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Deliću, nije na vama da ovde

postavljate zahteve. Morate da shvatite da se ljudi nekih događaja sećaju bolje, a nekih manje dobro. Međutim, to šta vi kažete da imate pravo da znate i zahtevate neke stvari, je tek vaš način da izbegavate da odgovorite na pitanja, budući da su vam pitanja neugodna.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Uopšte pitanja nisu neugodna. Vi znate da sam ja spreman da odgovorim na svako pitanje i što se toga tiče, ja apsolutno ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Idemo dalje. Evo, ta osoba ovde kaže: "Sećam se vremena kada sam dao taj intervju u selu Zjum ljudima koji su se predstavili da su iz Radio-televizije Prizren. Nisam ranije video nijednog od njih. Ne sećam se tačnog datuma intervjuja, ali mislim da je datum koji stoji na naslovu video inserta maj 1999. godine, verovatno tačan". Gospodine Deliću, ja neću od vas da zahtevam da mi to kažete, ali recite mi da li možete da date tačan datum intervjuja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: A datum koji stoji na toj video traci e taj datum. Ne postoji ni jedan razlog, znači da to bude neki drugi. Iza toga datuma stoji urednik te televizije koji je to snimao. A osim toga, bili su prisutni i neki drugi ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada idemo na paragraf 8: "Intervju su napravile osobe u uniformama JNA. Oni nisu bili naoružani, ali u obližnjem kafiću, samo 10 metara daleko od mesta gde su mene intervjuisali, sedela tri policajca i oni su bili naoružani. Pre nego što se TV ekipa pojavila u selu, ja sam jednostavno sedeo u tom kafiću. Oni su se obratili gorepomenutim policajcima i čuo sam da policajcima objašnjavaju da su iz prizrenske televizije i da bi želeli da naprave intervju s nekim iz našeg sela. Nisu rekli šta bi oni seljane želeli da pitaju. Nijednog od tih ljudi nisam video nikad ranije. Jedan od njih predstavio se i rekao da je Sokolj Ćusja (Sokol Qysja) iz Prizrena". Zaustavimo se ovde. Poznajete li vi Sokolja Ćusju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, poznajem Sokolja Ćusju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je on?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: On je predsednik jedne albanske partije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Idemo dalje: "On je rekao: 'Dobar dan, gospodo. Ja sam Sokolj Ćusja iz Prizrena. Kako ste? Imate li problema?' Policajac ih je uputio na mene rekavši im: 'On je doktor'. I onda je jedan od policajaca rekao: 'Doktore, daj im intervju.' Nisam se usudio da to odbijem bojeći se potencijalnih posledica. Bojao sam se da bi mogli da me uhapsu i kasnije streljaju. Objasniću moja strahovanja." Dakle, ovo je jedan doktor. Recite nam imate li bilo kog razloga da sumnjate da se on zaista bojao u okolnostima u kojima se našao?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Zašto bi se doktor bojao, znači ljudi iz lokalne televizije, predsednika jedne od albanskih partija i policajaca, znači državnih organa koji su obezbeđivali, znači, to selo? Apsolutno ne postoji apsolutno nikakva bojazan, znači, za tog doktora i to se vidi i na tome intervjuu koji je on dao, da je taj intervju dao sasvim otvoreno i bez ikakve bojazni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada se sećate intervjuja, zar ne? Pre ste rekli da ne znate da je on doktor.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vi ste pomenuli na početku drugo selo. Uopšte niste spomenuli Zjum, nego ste rekli Osek Paša (Osek Pashe) i Osek Hilja, a tamo se radilo o zemljoradnicima, ne o doktorima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo dalje da radimo onoliko brzo koliko vi to dozvoljavate. Ako pogledamo paragrafe 10 i 11, možemo da ih pročitamo u celosti, ako je neophodno. Ovaj čovek u njima jasno govori da je Sokolj Ćusja govorio o glasinama da je taj doktor pomagao OVK. Da li ste vi čuli takve glasine od Sokolja Ćusje da je doktor iz sela Zjum lečio pripadnike OVK?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nikada nisam čuo za tako nešto.

TUŽILAC NAJS: Gospođa Diklić kaže da postoje dva inserta 627 i 627A i možda sam pročitao opis iz pogrešnog inserta.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, svedok je sasvim tačno rekao ono šta ste mu vi rekli u uvodu vašeg pitanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako sada pogledamo posledice o kojima on govori, vidimo da u paragrafu 15 kaže da su mu postavljena provokativna pitanja, da ga nisu prisilili da odgovara niti mu rekli šta mora da odgovara. Razumete li to? On je pažljivo želeo da izbegne konflikt sa srpskom policijom. Da li se vama čini u tim okolnostima da je to jedan razuman stav koji bi osoba, koja se našla u takvoj situaciji, zauzela?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači nije postojala nikakva bojazan, pod uslovom da je doktor radio samo svoj posao u svome selu, u kontaktu, znači, sa našom državnom policijom. Ja bih uostalom zamolio, pošto vi govorite o tim pitanjima, znači, da se ponovo pusti taj snimak, da vidimo da li doktor deluje uplašeno i kako doktor odgovara na ta pitanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ranije sam vas pitao da li su se možda Albanci katolici osećali ranjivim, između ostalog zato što bi mogli da se smatraju kolaboracionistima i vi ste rekli da je to moguće. Recite nam da li smatrate da su takvi ljudi takođe bili ranjivi pred pritiscima naoružanih policajaca ili pripadnika vojske?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Oni su bili potpuno lojalni građani države. Prema njima, znači, nikada nije bilo nikakvih pritisaka, čak su svi državni organi izražavali posebnu pažnju prema tim selima, prema tim ljudima i upućivali im humanitarnu i svaku drugu pomoć, jer i mi smo osećali da, ostajući na toj teritoriji, znači, da imaju određenih problema i da će od strane OVK biti smatrani kao kolaboratori i ja razumem njihova strahovanja u tom pravcu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste juče izneli navode koje niste povukli, kako je sproveden taj razgovor i o ciljevima ovoga Tužilaštva. Sigurno će vas zanimati da u paragrafima 20, 21 i 22 doktor iznosi svoje komentare o pitanjima koja su mu tamo postavljena i u tim paragrafima kaže da nema nikakvih dodatnih komentara. On kaže da prihvata neka od tih pitanja i da njima nema ništa ni da doda ni da oduzme.

SUDIJA BONOMI: Kad ste rekli da je svedok juče izneo navode, da li zaista mislite na juče?

TUŽILAC NAJS: Da, mislim na ono šta je svedok rekao o okolnostima pod kojima smo mi razgovarali sa tim ljudima.

SUDIJA BONOMI: Međutim ono šta je on rekao, da ste se vi potrudili da u veoma kratkom roku organizujete posetu i pokušate da pronađete svedoke, vi ste to shvatili kao neku vrstu kritike.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. To i još neke druge stvari ... Žao mi je što to sada ne mogu da pronađem i tačne reči koje su upotrebljene. Dakle, ako pogledate ovo, vidite da svedok prihvata neke od svojih odgovora. Treći, četvrti i peti odgovor, on prihvata. On takođe daje objašnjenja o prvom i drugom pitanju. Evo, paragraf 17, u prvom pitanju, on kaže: "Mi smo svi ovde živi i živimo i policija je ovde i nemamo nikakvih problema". U vezi s tim on u svojoj izjavi kaže sledeće: "Budući da su svi muslimani iz prizrenskog hasa (Hasi i Prizrenit) proterani, nama, Albancima katolicima naređeno je da ostanemo protiv naše volje. Iz tog razloga nije nam bilo dobro, zato što nas je to kompromitovalo u očima muslimanskog stanovništva, jer smo smatrani srpskim kolaboracionistima. To naređanje je došlo od čoveka Tun Tomrečaja (Tun Tomrecaj). On je rekao da svi katolici moraju da ostanu u selu". Da li je to tačno? Da li je čovek po imenu Tun Tomrečaj njima svima naredio da ostanu u selu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apolutno nikad nisam čuo za tog čoveka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sad na poslednji pasus koji nas zanima, a to je šesto pitanje iz intervjua, paragraf 23. On kaže sledeće: "Šesto pitanje novinara bilo je: 'A šta je sa onima koji bombarduju?' Ja sam odgovorio: 'Pa šta da im poželim. Sve je zlo'. Moji komentari na ovo pitanje i odgovor koji sam dao na to je da je pitanje očigledno bilo provokativno. Da se nisam bojao, rekao bih da je NATO bombardovanje dobrodošlo. Čuo sam za mnoga zverstva koja su počinile srpske oružane snage na teritoriji Kosova i pre i tokom bombar-

dovanja NATO. Prema tome, logično je da nikad ne bih mogao da podržim srpsku politiku. Osim toga, ja sam i sam iskusio neke loše stvari koje su se dogodile u našim selima, što takođe želim da uključim u moju izjavu". Dakle vidite, on objašnjava svoj odgovor i kaže da se nalazio pod pritiskom. Zar vi niste znali kada ste ovde prezentirali te video snimke, da su te video snimke napravili uniformisani novinari u okolonostima pod kojima su se ljudi bojali da kažu istinu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vidite, vi pitate čoveka, znači, o nečemu što se dešavalo 1999. godine, pitate 2005. godine, kad znate kakva je situacija na Kosovu i kakve su ljudske slobode na Kosovu i kako čovek o nekom stvarima može da govori. Ali vezano za vašu jučerašnju izjavu, ja molim Pretresno veće za tri stvari, jer vi ste juče izrekli, znači, kroz izjavu vaše svedokinje teške optužbe na moju jedinicu, samim tim smatram i na mene lično. Ja samo tražim dozvolu da kontaktiram telefonom, znači, ljude koji su bili direktno na licu mesta i da tražim, znači, da maltene u toku današnjeg dana ili sutrašnjeg dana pošalju svoje izjave. Zatim tražim da onaj transkript koji ste vi juče ovde imali, zajedno sa video materijalom, dostavite, jer ja svakako preko toga ne mogu da pređem, a pogotovo zato što imam, ne saznanja, ali određena sećanja vezana za tu ženu koja u potpunosti menjaju priču koju ste vi ovde juče ispričali. Znači potrebno mi je, da bih pred specijalnim sudom pokrenuo ovaj postupak, ako želite da to date meni ili da to, znači, po zahtevu specijalnog suda, uputite u Beograd, da se ta žena, znači, pozove da dođe u Beograd, a meni da dozvolite, znači, samo da pozovem dva do tri telefonska poziva ljudi koji su bili direktno na licu mesta. Pošto moja neka sećanja, znači moraju biti potvrđena od strane drugih ljudi i ne bih želeo sada da ih iznosim ovde pred Sud, pre nego što ih, znači, proverim, a odnose se direktno na taj dan i na tu ženu. Setite se, znači 14. april je dan kada je bombardovana NATO kolona između ... Kada je NATO bombardovao kolonu između Đakovice i Prizrena. Ova televizijska ekipa koja je snimala, znači ovaj događaj, znači posle toga događaja otišla je, znači i snimila bombardovanje te kolone. Sećam se, znači, nekih stvari koje su mi saopštene te večeri, ali želeo bih o tome, znači, da pozovem, znači, direktne učesnike u tom događaju, pa onda da to saopštim Sudu.

TUŽILAC NAJS: Časni sude, u vezi sa tim imam da kažem sledeće: ne znam šta svedok tačno misli kad kaže "izjave". Ako postoje već neki dokumenti za koje svedok tvrdi da bi bile od pomoći Pretresnom veću, onda će saradnici optuženog koji takođe funkcionišu i kao advokati, moći da stupe u kontakt sa relevantnim ljudima, da se ti dokumenti pribave. Da ovo Pretresno veće na bilo koji način prihvati izjave iz druge ruke putem telefona i drugih učesnika, bilo bi neobično, a i sasvim neregularno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svedok ne traži da izjave prilaže. On je vrlo jasno objasnio da on želi da samo svoje sećanje učvrsti i da proveriti. Prema tome, smatram da je njegov zahtev da mu se odobri da obavi telefonske razgovore, sasvim umeran.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Deliću, bilo bi veoma neobično da vam se dozvoli da tokom svedočenja obavite nekoliko telefonskih razgovora, upravo u vezi sa svedočenjem. Optuženi je čuo šta ste rekli. Njegovo saradnici su to, takođe, čuli i na njima je da se dalje pozabave tim pitanjem, ukoliko mogu. Možete da nastavite, gospodine Najs.

SVEDOK DELIĆ: Pošto ja ne mogu da kontaktiram, znači, ovaj, ni sa ljudima koji, znači, pomažu optuženom, ja bih, znači, morao da, ovaj, nekome kažem, znači koje ljude da pozove, da se dozvoli da pravnim savetnicima, znači ... Makar oni da pozovu te ljude i da oni organizuju dalje vezno za njih. A ja znam šta ću ja da uradim dalje kad se vratim u Beograd, vezano za taj slučaj. Jer onda će to ostati ovako kako je sad i kako je to prezentirao gospodin Najs. A ja sma-

tram da to nije tako. Onda molim da se odobri, znači, da kontaktiram nekoga, znači od saradnika Odbrane, pa da oni obave, znači, taj posao.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Deliću, s obzirom na izuzetne okolnosti, Pretresno veće će da vam dozvoli da kontaktirate jednog od saradnika optuženog i to samo u tu jednu ograničenu svrhu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što pređemo na jednu drugu temu, vaš odgovor je preveden tako da ste vi rekli da tražite da vidite transkript, budući da imate određena sećanja u vezi sa tom ženom, a to je potpuno suprotno onom šta ste ovde juče rekli ...

SUDIJA ROBINSON: Pa ne znam da li je to baš pošteno. To je priča koja je predočena.

TUŽILAC NAJS: Ne, ja čitam sada iz transkripta. On je mislio na nju.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možete da odgovorite sa da ili ne, molim vas? Da li vi sada kažete da se sećate te konkretne žene? Odgovorite samo sa da ili sa ne.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam tačno juče rekao i tačno to mislim. Znači tu ženu ja nikada nisam video, prema tome ja nje ne mogu da se sećam. Ali nečega u vezi sa njom, znači nešto što moram da potvrdim, znači što je vezano, mislim za nju i zato mi je potrebno, znači, da se kontaktira sa ljudima koji su bili na licu mesta. Celu noć razmišljam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite mi o čemu se radi, ali pre nego što to uradite, budući da se sada sećate određenih stvari, imajte na umu da je jedan deo bio na privatnoj sednici, a jedan na javnoj. E sad, da li ovo šta treba da kažete, da li to treba da kažete na javnoj ili na pri-

vatnoj sednici?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, tu nema ništa posebno tajno da bi bila neka privatna sednica. Znači želim ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Onda recite mi o kakvom se sećanju radi? Čega ste se to setili u vezi sa tom ženom? Kako ste je vi opisali?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: E to ne mogu da vam kažem sve dok ne proverim, jer ja ovde ne želim da iznosim, znači, poluistine. Želim to čega sam se ja prisetio, da proverim je li to ta žena u pitanju, a to mogu, znači, znači samo ako o tome govore ljudi koji su bili na licu mesta. Vezano je za zahtev koji je ta žena toga dana na snimanju, znači prema jedinici, odnosno prema ljudima koji su bili tu, izrekla. Da vidim da li je to ta žena koja je snimana ili je to bila neka druga žena i da li smo mi učinili, vezano za taj njezin zahtev, to šta je tražila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam onda, molim vas koji je to zahtev kog se sada sećate, zahteva neke žene?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja upravo kažem želim da proverim da li je moje sećanje tačno. Ne želim da iznosim zahtev za koji kasnije i sam mogu da potvrdim kad budem razgovarao sa tim ljudima, da se je odnosio na neku drugu ženu. Ne želim, znači, da obmanjujem ovde, znači, Pretresno veće. Pravni zastupnici će zvati koga treba i dozvoliće mi verovatno Pretresno veće da mi prenesu to šta su rekli, znači, ti ljudi, a onda ću reći vezano za taj zahtev kakav je bio i vezano za sećanje na tu ženu. Ja ne mogu da iznosim ovde poluistine. Prošlo je puno godina i moram, znači, da proverim da li je to moje sećanje u redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste bili tamo lično, znači vi ćete da tražite da prezentirate nešto što neko drugi kaže, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Moje starešine koje su bile lično tamo, snimatelj koji je bio tamo i urednik koji je bio tamo. I nešto šta mi je rekao moj starešina, znači, tih dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Deliću, u pitanju je sada vaš kredibilitet. Ja bih vam bio zahvalan ukoliko biste odgovorili na sledeće pitanje. Čega se vi sećate u vezi sa nekim od zahteva koji je iznela neka žena, a za šta vi smatrate da je bitno? Hteo bih da čujem vaš odgovor pre nego što budete imali pristupa nekim dokumentima, kako bi to bila vaša odluka o tome šta ćete još da kažete. Dakle molim vas da nam kažete šta je to čega se vi sad sećate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vi sad od mene tražite da govorim nešto u šta nisam siguran. To je vrlo nekorektno. Ja od Pretresnog veća, ja sam upravo tražio da obavim telefonske razgovore da bih potvrdio da li je to čega se ja sećem, da li se to odnosi na tu ili na neku drugu ženu. Prema tome, ja neću da danas kažem jedno, a sutra da kažem "to šta sam rekao toga dana, nije tačno". A vi uporno insistirate na tome i pozivate se na moj kredibilitet. Ja znam da vi celo vreme pokušavate, da ste u problemu i da pokušavate da moj kredibilitet dovedete u pitanje, ali to je već sasvim druga stvar. To je vaše pravo.

TUŽILAC NAJS: Pitam se da li Pretresno veće zahteva od svedoka da odgovori na ovo pitanje. S obzirom na okolnosti, ja smatram da je moj zahtev veoma razuman i da on treba da ispoštuje taj zahtev, da nije na svedoku da odlučuje o tome da li će da kaže ili neće. Ipak, odluka je na Pretresnom veću.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA BONOMI: Gospodine Deliću, vi spominjete da se sećate nečega šta je rekla neka žena i vi smatrate da se možda radi o dvema ženama. Da li je to tako?

SVEDOK DELIĆ: Razmišljam, znači, da li je to ova žena iz ovoga sela ili je to žena iz jednog drugog sela, a za to treba, znači, pravni zastupnici da pozovu ljude koji su bili na licu mesta.

SUDIJA BONOMI: A koje je to drugo selo?

SVEDOK DELIĆ: Drugo selo ... Mislim da je to rejon sela Lipovac (Blinishte). To je zapadnije za nekih 10 do 15 kilometra.

SUDIJA BONOMI: A da li znate ime te žene?

SVEDOK DELIĆ: Ne, ali verovatno da je zapisano i ime ove žene koja je govorila na televiziji, jer televizija, kao što ste videli, svugde je prikazivala ... U titlu ima zapisana ta imena, a i kad je u pitanju ta druga žena, takođe mora da je zapisano ime. Ali ja sad ne mogu sa sigurnošću da tvrdim koja je od te dve žene. Mogla bi da bude, znači i ova. Uglavnom, ono šta je karakteristično i jedna i druga žena su bile iz Bosne i njihov zahtev je bio vezan za to.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, s obzirom na okolnosti smatramo da je svedok zauzeo jedan razuman stav.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 629. Vraćićemo se na to. U redu. Neka se svedok što je pre moguće raspita preko pravnih savetnika, budući da ja ovo tema od koje ne želim da odustanem. Želim da saznam koji je njegov konačan odgovor. Možda bi mogao da se raspita tokom pauze.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Deliću, vi možete da se raspitate preko pravnih savetnika tokom pauze.

SUDIJA BONOMI: Pitam se da li je baš to način kako bi to trebalo da se reši, gospodine Najs. Evo ja sada razmišljam naglas, kada je to pitanje pokrenuto, ja sam mislio da će savetnici gospodina Miloševića da ispitaju to pitanje za dodatno ispitivanje i da će to onda tako da se reši, a ne da će, u stvari, svedoka da pripremaju za njegov svedočenje. Ja nisam pretpostavio da će to bito dvosmerna komunikacija.

TUŽILAC NAJS: Ja u potpunosti ulažem prigovor ...

SUDIJA BONOMI: Ne. Ja znam šta vas brine. I, naravno, vi morate da imate mogućnost da se vratite na to pitanje, ukoliko to bude potrebno da se u potpunosti obradi. Ukoliko vi smatrate da treba da postoji dvosmerna komunikacija sa pravnim savetnicima, možda to i jeste prikladno, ali u svakom slučaju će to da bude veoma, veoma neobično.

TUŽILAC NAJS: Ukoliko ovaj svedok želi da osveži svoje pamćenje, a Pretresno veće je to dozvolilo i ukoliko se ispostavi da se njegovo osveženo pamćenje odnosi na ovu ženu, ja želim to da saznam što je pre moguće, kako bih mogao time da se pozabavim.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Mi ćemo da postupimo onako kao što sam rekao, odnosno svedok tokom pauze može da razgovara sa pravnim savetnicima.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 629. Ne moramo da pogledamo to sad odmah, ali u rezimeu stoji da je to video insert koji se tiče Albanaca, Turaka i Roma pripadnika jedinica Vojske Jugoslavije, april 1999. godine. Hteo bih samo da pogledamo jedan kratak insert.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se ovde zaustavi snimak. Časni Sude, osim doktora koga smo identifikovali, niko, barem mislim, niko osim onog lidera partije Sokolja Ćusje nije identifikovan. Mi smo identifikovali tri osobe: doktora i još dve osobe. Sada na ekranu vidimo jednog čoveka koji se vidi na onom snimku kada su se kopali rovovi. Ja ću sada u svrhe unakrsnog ispitivanja da dostavim izjavu. U izjavi stoji njegovo ime. On nema ništa protiv toga da se njegovo ime javno saopšti. Radi se o Mihilju Bežiju (Mihil Bezhi). Molim da se dokument stavi na grafoskop. Brzo ćemo da pređemo preko ovog

dokumenta. Neće nam trebati puno vremena. Radi se o tome da ovaj Albanac, katolik, u drugom paragrafu objašnjava kako je bio član SPS-a od 1995. do 1999. godine i to samo iz razloga da ne bi ostao bez posla i zbog obećanja da će da dobije stan. Da li su se takve stvari dešavale u toj državi u to vreme, dakle da je pripadnost stranci ovog optuženog bila potrebna, bilo da bi se sačuvao posao ili da bi se dobile neke beneficije, kao što su, na primer, stanovi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno netačno. Moja porodica je imala više članova koji su radili, takođe na Kosovu i nijedan od članova moje porodice nikada nije dobio stan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U paragrafu 3 piše da mu je pokazan snimak, a u paragrafu 4 on kaže da se seća vremena u aprilu 1999. godine kada je dao intervju. Pomozite mi, gospodine Deliću, u vezi sa tačnim datumom kada je napravljen taj intervju. Kada je to bilo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa to treba da stoji na tom video klipu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste rekli aprila 1999. godine. Da li možete da mi date tačan datum?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da vam dam tačno datum, ali

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Idemo dalje. On tu kaže: "Sećam se aprila 1999. godine kada sam dao intervju koji se vidi na ovom video snimku i da sam ga dao Srbinu novinaru Ugrinoviću". To je taj čovek, zar ne? Ugrinović?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: "Ne sećam mu se imena, samo se sećam prezimena. Ugrinović je na sebi imao uniformu JNA". Znamo o JNA ... Pre svega, recite nam: tačno je da su novinari bili obučeni u uniforme? Naravno, to nije neko iznenađenje, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nisu svi novinari bili obučeni u uniforme. Ugrinović je, između ostalog, bio na spisku rezervista Vojske Jugoslavije. Ali po zahtevu lokalne samouprave, on je oslobođen da bi mogao da radi, znači, svoj posao. A u slučaju potrebe mogao je biti pozvan, znači, da se ponovo vrati u svoju jedinicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Ostanimo pri tome. Evo jedne kratke digresije. Da li je isto tako tačno ono šta smo čuli u paragrafu 94 izveštaja eksperta de la Brosa (Renaud De La Brosse), da li je takođe tačno da su vojnici bili u kancelarijama raznih medija, kako bi mogli da izveštavaju kako je sve pod kontrolom, dakle da su tamo bili na licu mesta? Dakle da li je tačno ono šta nam je on rekao?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno vojnici Vojske Jugoslavije, znači moje jedinice, niko nije imao nikakvog posla u tim medijima, znači to su mogli da budu samo ti ljudi koji su tamo zaposleni i koji tamo rade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Idemo sada na paragraf 5: "Gorepomenutu izjavu nisam dao dobrovoljno, već pod pritiskom tadašnjih okolnosti, što znači da ako ne dam intervju, bilo mi je rečeno da ću da budem otpušten s posla. Osoba koja me je prisilila da dam taj intervju, bio je Sokolj Ćusja iz Prizrena." On se i vidi na onom video snimku. "Sokolj je jedina osoba koja je dobrovoljno dala intervju koji se vidi na video snimku i to kao predsednik Demokratske reformske partije Albanaca (Partija Reformiste e Shqipetareve) koja je imala prosrpsku politiku". Pre svega, tačno je da je Sokolj Ćusja bio prosrpski orijentisan, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sokolj Ćusja je, znači, pripadao onom delu Albanaca koji su poštovali, znači, državne organe Republike Srbije i koji su, znači, radili svoj posao. Imao je jednu svoju partiju, ne znam kako se zove. Imao je, znači, što se Prizrena tiče, dosta veliki broj članova, tako da to ne odgovara da je on bio prosrpski orijentisan. On je, znači, zastupao stavove Albanaca, znači i ne može se nikako zaključiti da je on bio prosrpski orijentisan. On je bio orijentisan za zajednički život Albanaca i Srba.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U paragrafu 6 se objašnjava kako je taj čovek, Sokolj Ćusja, posetio direktora radnje "Ljirija" (Liria), čoveka po imenu Aleksandar Kamparelić koji je pozvao Mihila Bežija da dođe u kancelariju i rekao mu je da da izjavu ili će u suprotnom da bude otpušten sa posla ili će da bude odveden da kopa rovove. Ovaj

čovjek je imao troje dece i nije imao nikakvog drugog izbora osim da pristane da da tu izjavu. Da li prihvatate to kao neku mogućnost, budući da se radi o teritoriji gde ste vi radili? Recite nam da li je nešto ovakvo moglo da se desi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno to nije moglo da se desi tako kako ga vi iznosite. Znači ovaj čovek se već nalazio u jedinica-ma vojske. Nikakav Sokolj Ćusja nije mogao da dođe i da tog vojnika povede kod njegovog direktora. Morao bi, znači, da dobije dozvolu vojnih organa da napusti jedinicu. Ali ovaj čovek koga vi ovde pominjete, Aleksandar Kamparelić, jeste bio direktor "Ljirije" i ja ne znam u kakvim je on odnosima bio sa Sokoljom Ćusjom, ali da je neko mogao tako da vojnike odvodi sa linije, da bi neko na njih vršio pritisak, to apsolutno odbijam, jer onog momenta kad su se javili u Vojsku Jugoslavije, za njih je odgovarala Vojska Jugoslavije, a ovome koga vi pominjete, Sokolja Ćusju, je samo dozvoljeno da obiđe tu jedinicu i on to takođe kaže u svojoj izjavi. U jedinicama nisu mogli da se šetaju civili kako je kome volja. Taj direktor, Kaparelić, koliko ja znam nikada nije došao u jedinicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On dalje objašnjava da je istog dana otišao u selo Vrbnica zajedno sa Sokoljom Ćusjom i sa još dvojicom novinara i sa snimateljem. To je, otprilike, nekih 17 kilometara udaljeno od Prizrena i kada je došao tamo, tamo je bilo nekih 100 do 200 ljudi u uniformama u dvorištu i u kući. Dok se nalazio u kući, čuo je kako neko daje intervju i kako daje odgovore koje mu je govorio Sokolj Ćusja i onda zatim objašnjava kako je jedan oficir njemu rekao, dakle Mihilu Bežiju, "vojnu jaknu na sebe" i onda je on dao izjavu koja je bila napisana za njega tamo na licu mesta, a Sokolj Ćusja je držao tu izjavu kako bi on mogao da je pročita. Dakle to je njegova priča, vrlo detaljna. Da li je to, možda, tačno, gospodine Deliću?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Kao što vidite, ovaj vojnik, rezervista, znači nosi stari tip uniforme. To je uniforma M77. Vojnici su već nosili uniforme M89. Prema tome, nije imao ko da mu da tu uniformu o kojoj vi govorite, jer svi vojnici su već nosili savremenije uniforme M89 ili M93, a na njemu vidite uniformu, koliko ja vidim, staru, M77. A što se tiče ovoga drugoga, to je priča toga svedoka, odnosno toga čoveka koga ste vi pitali. Ja ne stojim iza toga.

TUŽILAC NAJS: Imamo još jednu kratku izjavu, ali, časni Sude, svestan sam koliko je sati.

SUDIJA ROBINSON: Imate još jednu izjavu?

TUŽILAC NAJS: Da, imamo još jednu izjavu.

SUDIJA ROBINSON: Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Na tabulatoru 627 videli smo tog čoveka. Molim da sada vidimo kratak.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate ovog čoveka i intervjua koji ste ovde doneli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Sećam se tog čoveka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se podeli izjava koju je on dao. Ovaj čovek iz Zjuma u svojoj izjavi iznosi i istorijat koji ću vrlo kratko da prepričam. U paragrafu 12 on kaže: "Nedugo nakon početka bombardovanja NATO, prva srpska vojna formacija pojavila se u našem selu. Opisao bih ih kao neku vrstu paravojne grupe". Dalje kaže da se seća da su oni stigli u Čakaj, to je jedan deo malo odvojen od njegovog sela. Kaže da su isterali stanovništvo iz tog dela sela i zatim spalili tri ili četiri kuća. U stvari, kaže da su spalili sve osim tri ili četiri kuće koje su ostale. Sećate li se da su spaljene kuće u Čakaju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako je tamo bila paravojna grupa ili neka druga grupa koja je izgledala kao paravojna grupa u vašoj zoni odgovornosti u to vreme, ko je ona mogla da bude?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U mojoj zoni nije bilo paravojnih grupa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači to je bila neka vojna grupa i onda je ona bila pod vašom komandom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači sve grupe koje su bile neposredno u graničnom pojasu, bile su, znači, grupe koje su bile pod komandom vojske i to nisu bile grupe, to su bile jedinice, manjeg ili većeg nivoa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I komisija Vojske Jugoslavije sa kojom ste radili pripremajući se za ovo suđenje, nije pripremila dokumente o onome šta se dogodilo u području Zjuma u to vreme, zar ne? Nemamo nikakvih dokumenata koji to pokrivaju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, zbog toga što se u tom području nije dešavalo ništa neobično.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa da vidimo šta ovaj ovek kaže o tome. On dalje, u paragrafu 15, kaže: "Srpska redovna vojska došla je u naše susedstvo u isto vreme kada i paravojna formacija, kada je ta paravojna formacija spalila kuće u Čakaju". Kaže da je prepoznao šest vojnih džipova JNA, ali nije mogao da vidi koliko je vojnika prošlo pored njegove kuće, ali ako, dakle, neka jedinica sa šest džipova prođe, to je nešto što bi evidencija koju je vodila vaša vojska negde trebala da ima zabeleženo, vaša brigada?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U mojoj brigadi samo sam ja imao jedan džip i moja vojna policija drugi džip. Prema tome nijedan džip ... To su ukupno dva džipa na nivou cele brigade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je policija radila zajedno sa vojskom tom prilikom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Policija nije dolazila, znači, bliže u granični pojas, osim sela koja su bila na ivici graničnog pojasa. Ovo

selo se nalazi u graničnom pojasu. A pogotovu policija nije izvodila nikakve akcije u tim selima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On kaže da su im vojnici rekli da ne napusti selo i da ne dozvole muslimanima da uđu u njegovu kuću. Isto tako jasno su im dali do znanja da ukoliko ne poslušaju to naređenje, da će i njihove kuće da budu spaljene, a oni ubijeni. Možete li da se setite koji bi to mogao da bude od vaših komandira koji je prekršio vaša naređenja i učinio nešto tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To vi konstatujete da je prekršio moja naređenja. Moji komandiri su imali precizna naređenja i ja nemam saznanja da se bilo ko usudio da ta naređenja prekrši. Ovo je, znači, izjava koja je uzeta 2005. godine. Ponovo ponavljam, na Kosovu 2005. godine i drugačiji oblik izjave vi na Kosovu ne možete dobiti, već onakav kakav odgovara trenutnoj situaciji i trenutnom odnosu snaga na Kosovu. I ja uopšte nemam nikakvu nameru da se ljutim na ovoga čoveka koji daje izjavu ili na bilo koga drugog čoveka koji je vama dao izjavu, jer ja znam da oni, ako žele da žive na Kosovu, moraju da daju izjave koje odgovoraju trenutnoj situaciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osim ovih detalja koje je izneo u paragrafu 17, on govori o četiri smrti koje se spominju u prethodnoj izjavi i navodi imena žrtava: Ibrahim Malakaj (Ibrahim Malakaj), Agron Čakaj (Agron Cakaj), Mesar Čakaj (Mesar Cakaj) i Alji Tanušaj (Ali Tanushaj). On je dakle identifikovao četvoricu ljudi koje su ubile oružane snage u tom trenutku. Vi ne možete ništa da nam kažete o načinu na koji su ta četvorica ljudi izgubila život?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To ne mogu reći. To je trebao, ako već ima saznanja, da vam to kaže taj svedok: da li su oni bili pripadnici OVK, da li su nosili oružje, da li su pokušavali da pređu državnu granicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I on zatim govori o sledećem, a to je poslednja stvar koja je odnosi na kontekst koga ću da se dotaknem. U paragrafu 20 on kaže da su trojica vojnika za koje kaže da su pripadnici paravojnih formacija, ušli u njegovu kuću i vređali ga. Zatim u

paragrafu 21 kaže da su tamo bili i njegova supruga i ćerka. Prisilili su ga da legne na zemlju, čizmom su stali na njega, kundak mu stavili na leđa, uperili mu cev i njegova porodica je morala da izađe. A u paragrafu 25 piše da je njegova ćerka Bernadeta (Bernadetta) trebala da im preda svoju ogrlicu, jer su joj rekli da ako je ne da, da će da je uzmu zajedno s njenom glavom. Dakle, ovo je vrsta nasilja koja je korišćena protiv te porodice. Da li vi dozvoljavate mogućnost da su to učinile vaše trupe?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne dopuštam takvu mogućnost. Molim vas da mi prevodilac prevede paragraf 23 i to posebno ovaj poslednji deo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Doći ćemo na to za minut. Idemo redom. Molim vas lepo da mi dozvolite da vam postavljam pitanja. Svi ćemo brže da radimo ako tako budemo radili. I, vidite, on zatim kaže da kada je njegova porodica izašla, da je on ležao na zemlji nekih pet do 10 minuta, a onda su mu naredili da ustane, da ode do glavne kapije dvorišta gde su bile njegova supruga i dve ćerke. Posle toga otišli su u kuću komšije Zefa Ljekaja (Zef Lekaj). Tamo su se u jednoj sobi okupili svi ljudi iz jednog susedstva. Bilo ih je, otprilike, 22. Ta naoružana grupa rekla mu je "Srećni ste da smo mi iz", evo to sada u tekstu piše ovako, to je naime preveo neko kome engleski nije mater-nji jezik, dakle, kaže: "Sretni ste da mi pripadamo grupi 'Medetirian', a ne arkanovcima, jer bi vas sve pobili". Šta to znači? Da li vam nešto grupa "Medetirian"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To znači da je ovo apsolutna laž. U mojoj zoni nije dopušтана nijedna paravojna grupa, jer bi prvenstveno imala obračun sa mojom vojnom policijom i sa mojom vojskom. To ponavljam već stoti put. Stotinu puta čujem za razne grupe, Arkanove, a prvi put i za ovu "Medetirian". To je najstrožije bilo zabranjeno naređenjem komande korpusa, koje smo ovde, znači u toku suđenja, pročitali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde je funkcionisala grupa "Medetirian"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ova grupa funkcioniše samo u glavi ovog vašeg svedoka. Ta grupa nije postojala na terenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi nikada ranije niste čuli za njih niti za nešto slično tome?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam čuo za stotine grupa, ali prvi put čujem za ovakvu grupu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. On zatim govori o nekim drugim stvarima o kojima smo mi već govorili, ali, dakle, to su okolnosti u kojima je on dao svoju izjavu. U paragrafima 6 i 7 on objašnjava da se ne seća datuma, ali misli da je negde nakon početka bombardovanja NATO bio u svojim kolima i vozio se iz sela Karasinderd (Karashengjergj) do sela Zjum i da kad je došao u selo da su ga zaustavili ljudi u srpskim vojnim kamuflažnim uniformama. A u paragrafu 8 zatim detaljnije kaže da su mu se obratili na albanskom jeziku i da su mu rekli da treba da da intervju na albanskom o njegovom mišljenju o bombardovanju NATO. On je odgovorio da njegov albanski nije veoma dobar i da bi radije taj intervju želeo da da na srpsko-hrvatskom. Nemamo razloga da u to sumnjamo, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je on izjavio. Ja nemam saznanja o tome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa vi ste nam puno toga rekli kako su to bili dobri novinari i rekli ste da ih znate po imenu. Recite nam da li možete da nam pomognete u vezi sa ovom sledećom stvari. On je rekao, dakle, da je taj čovek njemu rekao da je novinar Televizije Priština, iako ga ranije nikad nije video. Sa njim su bila još dvojica policajaca i druga dva novinara u srpskim vojnim uniformama. Znači jedan novinar u civilu i dva u uniformama. Osim policajaca niko drugi nije bio naoružan. On nije prepoznao nijednog od tih ljudi i oni su svi govorili albanski jezik. Ima li razloga da sumnjamo u ove detalje koji su tu izneti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Imamo razloga, jer što se tiče ovih novinara koje ja poznajem, oni ne govore albanski. Drugo, vi ste ovde pomenuli Televiziju Priština, dva puta. Znači to nisu mogli da kažu ti novinari, pošto ti novinari pripadaju, znači, Televiziji Srbije, ali studiju u Prizrenu, ako se to uopšte radi o istom slučaju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pazite, gospodine Deliću, on ništa ne kaže osim toga. On kaže: “dao sam taj intervju onako kao što sam pretpostavljao da oni žele da ga čuju, u korist prosrpske politike na Kosovu. Učinio sam to zbog straha, jer sam se bojao da bi nešto mogli da učine meni ili mojoj porodici, budući da sam već ranije objasnio kakvo sam ponašanje srpske policije i vojske iskusio u našem selu. Tokom intervjua nisu se koristili nikakvom prisilom protiv mene da bih ja dao takve komentare o bombardovanju NATO na Kosovu”. Prema tome, on ovde ne kaže da su njega prisilili na bilo koji način. On kaže da je to rekao zbog svojih strahovanja. Vi ste mi na početku rekli da su neki ljudi imali neka strahovanja. Zar ne dozvoljavate mogućnost da je neko rekao nešto tako upravo zbog toga?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Isto kao što je imao strahovanja, znači, tada da da intervju, on ista takva strahovanja ima i danas kada je dao intrervju za vas, odnosno za veše istražitelje. Strahovi su potpuno isti. Možda sada još i veći. Znači i sada mora da razmišlja da pogodi, znači da li to šta on kaže odgovara onima koji od njega traže taj intervju. Ono šta je, znači, on ovde, kako ste mi vi preveli, konstatovao, znači da je dao intervju po svojoj volji da, da ga niko na to nije prisiljavao, a da je on sam procenio kakav intervju treba da da i kakav intervju odgovara takvoj situaciji. On i vama, kada je dao intervju, procenjuje da taj intervju ne napravi štetu po njega i njegovu porodicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U paragrafu 28 nalazimo ono šta je on rekao o slobodnoj volji. On tamo kaže sledeće: “Hoću da kažem da intervju koji sam dao novinarima, onako kao što je snimljeno u tabulatoru 627, nema nikakve veze sa mojom slobodnom voljom, što se odnosi i na druge gorepomenute slučajeve kada smo mi bili, bilo direktno, bilo indirektno prisiljeni da to učinimo”. Vidite, gospodine Deliću, ja vam kažem da su istražitelji ovoga Suda kao odgovor na materijal koji ste vi ovde prezentirali, rekli sledeće i molim vas da date vaše završne komentare na to: opresija i istorijat nasilja oružanih snaga na Kosovu do vremena bombardovanja NATO bili su takvi da su ljudi dobro znali da moraju da kažu ono šta se od njih očekuje”, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno to nije prihvatljivo i nije tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači da je uvek bilo moguće da novinari, pogotovo ako se nalaze u uniformama, a prati ih vojska i policija imaju dobru šansu da dobiju ono šta žele i bez upotrebe sile?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Novinari su profesionalci i profesionalno rade svoj posao i nikako ne bi ugrozili svoju profesionalnu etiku, jer za to nije bilo nikakve potrebe. Gospodine Najs, istina je samo jedna, prema tome do istine se ne dolazi silom. A što se tiče sada slobode štampe na Kosovu, ipak ima mnogo podataka do kojih vi možete jednostavno doći, da proverite kakva je danas sloboda kretanja na Kosovu i kakva je sloboda štampe i sloboda izražavanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da vas prekinem, jer to nije odgovor na moje pitanje. Ovo šta smo videli u vezi sa ovom četvoricom ljudi koje smo gledali juče i danas, je eskalacija pritiska, od istorijskih okolnosti i okolnosti u kojima su se oni sami našli - činjenica je da ste mogli da izgubite posao ako se ne povinujete zahtevima, do konkretnih pretnji kojima je bila izložena ona žena i vi sigurno znate da su ljudi živeli na takav način u državi u kojoj ste i vi tada živeli.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To šta vi govorite nije tačno. Ljudi u to vreme, čak i ako je to bilo tačno da su mogli da izgube posao, danas mogu da izgube glavu, ako ne daju izjave kakve se od njih očekuju. Prema tome, to nije isto, izgubiti posao i izgubiti glavu. Jer danas na Kosovu se glave gube mnogo više, nego što su gubljene u vreme kada sam ja bio tamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još dve stvari ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dok smo još na ovoj izjavi, mislim da bi bilo potrebno da gospodin Najs kaže kakvo je to ime te grupe koja je

ovde pomenuta. Jer ovo šta ovde piše "Medetirian" ne znači ništa. Ne znači ni na srpskom ni na engleskom, ni na bilo kom jeziku i niko ne može da razume što bi neko davao ime nekoj grupi koje ne znači ništa. A njegovi su istražitelji prikupili te podatke.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da je to ono šta piše u tekstu, a sada da li tu nešto može da se poboljša, ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je klasični primer istražitelja koji funkcioniše sasvim neutralno i zapisuje tačno i samo ono šta mu se kaže. Kad već govorimo o tim grupama, rekli ste da ste čuli na stotinu imena grupa na Kosovu, recite nam šta ste tačno čuli o "Škorpionima"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: O "Škorpionima" sam čuo najviše u poslednje vreme, da je to bila grupa koja je delovala u Republici Srpskoj Krajini. Prateći ovo suđenje ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mene zanima ono šta ste vi o njima znali tada na Kosovu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U to vreme o njima na Kosovu nisam znao ništa, u vreme rata. Opet ponavljam, paravojne grupe nisu mogle da dođu u moju zonu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta je sa drugim zonama? Zašto su oni mogli da dođu u druge zone?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja time nisam rekao da su mogli da dođu u druge zone. Naređenje komandanta korpusa jednako se odnosilo na sve komandante brigada, ali ja govorim o svojoj zoni, jer sam odgovoran, znači, samo za svoju zonu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čuli smo da su "Škorpioni" rekativirani za Kosovo. Da li vam je poznato nešto o tome?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pratio sam ovo suđenje, znači kada je govoreno o "Škorpionima", tako da znam ono šta je ovde bilo rečeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno, pretpostavljam da još niste obavili telefonski razgovor koji se odnosi na ono šta ste rekli o onoj ženi?

SUDIJA BONOMI: Ali njemu nije dozvoljeno da obavi telefonski razgovor.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, da. Izvinjavam se. Izvinjavam se. Ja samo želim da znam odgovor što je moguće ranije. Dobro. Idemo sada onda još na nekoliko lokaliteta zločina. Tabulator 361, molim. U stvari, moramo da počnemo sa tabulatorom 360. Dakle materijal koji ste vi ovde doneli je ovo šta sad držim u ruci. Ova svežije nacrtna karta, kad kažem "svežije", mislim nedavno ... U stvari, recite nam, ova karta pod brojem 360, kada je ta karta zapravo nacrtna?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To sam vam već rekao da to nisu karte, znači iz vremena, znači kada su se odvijala ta dejstva. To su karte, znači, iz 2002. godine i one služe samo za objašnjavanje događaja onako kako je to tražila Komisija za saradnju,

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A zatim tabulator 361. To je vaša izjava, nakon toga izjava Vukovića koji je komandovao bataljonom koji se nalazio u području kojim smo se nedavno bavili. I tu imamo još neke druge izjave. E sada, kada je reč o Beloj Crkvi (Bellacerke), ovde je izneto dosta dokaza o Beloj Crkvi od raznih ljudi. Imamo tu Fehima Eljšanija (Fehim Elshani), Isufa Jeminija (Isuf Jemini), Sabri Popaja (Sabri Popaj), da spomenem samo trojicu. Da li znate nešto šta je nepovoljno po tu trojicu ljudi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja nikad ništa nisam čuo vezano za te ljude i ne poznajem ih, normalno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Komisija Vojske Jugoslavije koja je možda istraživala te ljude, nije uspjela da pronađe ništa nepovoljno po njih, bez obzira što je imala svu priliku da ih istraži, ukoliko je to želela još od 2002. godine, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno nerazumevanje situaci-

je u kojoj radi komisija. Komisija nije imala nikave šanse da stupi s tim ljudima u kontakt. Komisija nije mogla da ide na teritoriju Kosova i Metohije i komisija se prvenstveno bavila, znači, pripadnicima vojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oni su imali veoma iscrpne podatke, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Oni su mogli da imaju jedino podatke, znači, koje poseduje vojska.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi smo ovde čuli iskaze o tome da su srpski "policijski vojnici", tako su neki ljudi rekli, a isto tako i da je srpska policija i vojska ušla u selo 25. marta, da se nekih 400 seljana okupilo u jednom potoku i počelo da hoda prema Rogovu (Rogove). Recite nam da li je taj deo iskaza, možda, tačan, delimično tačan ili definitivno netačan?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U koje vreme, znači, u koliko sati se to dešavalo?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa ne možete nužno da očekujete da znamo i vreme, međutim jedan od svedoka kaže da su oko 4.00 policija i vojska počele da pucaju prema selu i zatim da pljačkaju i pale kuće i pod tim okolnostima seljani su pobjegli u raznim pravcima i onda ih se oko 400 okupilo i počelo da hoda koritom potoka. Dakle, ako vam 4.00 nešto znači, recite nam? To je 25. marta. Mislim da je to pre nego što počinje vaš ratni dnevnik.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno, znači to mi mnogo znači kad tako kažete tačno vreme i tačan datum. Znači to je onda apsolutno netačno, zbog toga što je vojska ušla, znači, ali u koloni u to selo negde oko 5.00. To se vidi i iz ovih izjava, a sa karte se vidi da nije bilo predviđeno da se izvrši nikakava blokada, niti pretres sela Bela Crkva. Kroz selo Bela Crkva vojska je prošla u koloni i tek ispod sledećega objekta, to se zove ispod brda Amovac, razvila se, znači i uspostavila liniju blokade. Znači Bela Crkva nije razmatrana zbog toga što se u njoj nalazio o policijski punkt, zbog toga što je kroz Belu Crkvu i prolazio, znači, glavni put između sela Zrze (Xerxe) iz

Orahovca (Rahovec) i zbog toga što je tu bilo obezbeđenje, da se, znači, ne bi napadalo na vozila koja prolaze tim putem. Procena je bila da u Beloj Crkvi nema OVK i da nema nikakve potrebe, znači, da se u Belu Crkvu ulazi. Znači samo je kroz Belu Crkvu prođeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavimo se ovde na trenutak. Razlika između 4.00 i 5.00 nije tako velika, pogotovo ako imamo u vidu da je svedok rekao "oko 4.00". Opis pucnjave i paljenja kuće - da li vi kažete da je to potpuna izmišljotina, jer bi vaše trupe to videle i negde zabeležile?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Svakako. Ja ovde, znači, svedočim o periodu od 25. zaključno, znači, sa 28. Iako sam, kako sam i ranije rekao, kroz ovo selo prolazio još nekoliko puta do 4. aprila. Znači u to vreme u selu Bela Crkva, znači, se nije moglo to dešavati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Od svedoka K-25, pripadnika Posebnih jedinica policije čuli smo iskaz o ovom događaju. Da li ste vi razmotrili njegov iskaz?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nije mi taj iskaz, ovaj, predložen i nisam imao priliku da ga čitam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On opisuje da je bilo između 5.00 i 6.00 kada su se Posebne jedinice policije iz 23. odreda razmestile od Zrze, preko Male Kruše (Krushe e Vogel), Velike Kruše (Krushe e Madhe) i zatim krenule prema Beloj Crkvi od Zrza. Recite nam da li je u toj akciji učestvovala Posebna jedinica policije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, sudelovala je Posebna jedinica policije?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta su oni tamo radili 25. marta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To sam već ovde objasnio i to postoji, znači, na ovim kartama. Znači imali su u liniji blokade, imali su svoje mesto i imali su takođe svoje zadatke u borbi, znači sa terorističkom ... Ali to već nije bila grupa, već sa delovima terorističke 124. brigade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta vi onda kažete kako su ljudi izgubili život u Beloj Crkvi toga dana, ako uopšte prihvatate da je neko izgubio život u Beloj Crkvi toga dana?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Po mojim saznanjima, pošto su sve jedinice prošle Belu Crkvu i uspostavile liniju blokade van Bele Crkve, ona se nalazila, znači, van zone dejstava. I nemam nikakvih saznanja da se tamo, znači, bilo šta dešavalo, a i svih narednih dana prolazio sam kroz onaj deo Bele Crkve kroz koji, znači, prolazi asfaltni put prema Orahovcu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda već znate da postoji iskaz o tome da je 14 ljudi ubijeno kod potoka. Isto tako imamo detaljne informacije o tome kako su muškarci izdvojeni, prisiljeni da se skinu i tako dalje. Isto tako imamo iskaze o tome da su ti leševi viđeni i iskaze o tome da su ti leševi sahranjeni. Isto tako imamo iskaze da su skoro sve kuće spaljene. Da li je sve to potpuno izmišljeno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vi kažete da imate iskaze. Znači, onda bismo trebali da idemo redom pa da mi kažete, znači o tome me je pitao i gospodin Milošević. Ja dobro poznajem tu celu teritoriju, znam celo selo, znam potok, znam polje, znači, oko, ovoga, sela Bela Crkva i već sam tada rekao da li uopšte postoji logika da umesto da se ide, znači, uz potok, u te vrzine gde postoji nekakva zaštita od pogleda ili da se ide, znači ako je ovde ... Znači Prizren, Đakovica, ako je ovde, znači, Bela Crkva, da se ide, znači, u to polje, gde se, ako su ljudi uplašeni, znači, jednostavno otkrivaju da svi mogu da ih vide, umesto da krenu, znači, prema Orahovcu gde postoje, znači, upravo ti potoci, gde postoji razno žbunje, male šumice, gde bi mogli da se sklone. Mada smatram da za to nije bilo apsolutno potrebe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U stvari, taj je potok dosta niže od nivoa okolnih polja i na taj način pruža neki oblik zaštite i to se poklapa sa onim šta je rečeno, da je muškarcima naređeno da siđu u potok, gde su morali da se skinu pre nego što su streljani. Prema tome, taj je potok koristan za bežanje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Jeste li vi bili nekad tamo, gospodine Najs?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste ovde da meni postavljate pitanje, ali verovatno ste primetili da sam vam ja ta pitanja postavio, a da se nisam pozvao ni na jedan dokument. U pravu sam, zar ne? Most, relativno ravan most, a ispod njega ide jedan potok u udolinu, u jarugu kroz koji može da se hoda i to objašnjava ... Evo sad ću da vam objasnim za slučaj da ste prevideli da uzmete u obzir to da je njima, dakle, naređeno da siđu u potok i da se skinu. Prema tome, to nije sasvim besmislen put ako čovek nekuda beži.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je put obrnut svakoj logici ako čovek beži. To apsolutno ... Vi kažete ... Ja sam bio na tom mestu i znam kako izgleda taj potok i to služi, na kraju krajeva, između ostalog i za navodnjavanje. To vodi tačno da ... Znači na jednom delu prolazi železnička pruga, ali to je u jednoj potpunoj ravnici gde se nalaze polja na kojima se sadi povrće. Tamo čovek, znači, ne može da se skloni. Suprotni pravac prema severu je mnogo za to povoljniji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još dve stvari u vezi sa Belom Crkvom ... Tri, u stvari. Ovakav potok koji leži ispod, prvo nekih kuća, a zatim nekih vrzina, nije nešto kroz šta može da se vozi tenk, zar ne? U takvom potoku ne možete da vozite tenk.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tenkovi se, normalno, ne voze potokom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Ja ću sada da vam pokažem ... Naime, ja sam vam do sada sažeto izneo iskaze svedoka koji su ovde svedočili uživo o tome kako su isterani iz svog sela. A sada hajde da pogledamo knjigu "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told), knjigu koju je pripremio OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe). Na engleskom je to strana 278. Molim da se to stavi na grafoskop. U stvari da počnemo od strane 277. Vidite, OEBS je sproveo svoju nezavisnu istragu o Beloj Crkvi. Znam da je ovo na engleskom, ali, evo, ako pogledate šta tu piše, vidimo fusnotu 26.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da i ne razumem ništa šta ovde piše i ja opet molim da mi se omogući, znači, da mogu na svom jeziku

nešto da pratim. Vi iz konteksta ovde izvlačite neke stvari koje vama odgovaraju. Meni ništa ne znači ovo šta stoji na grafoskopu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imate li sa sobom vašu kopiju, onu za koju ste mislili da je napisala Nataša Kandić? Imate li kopiju tih stranica?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Te vaše aluzije apsolutno me ne dotiču, ali nemam kopije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Ovo je na engleskom. Ne znam da li razumete engleski ili ne, ali možete da čujete prevod. Ako pogledate ovo na ekranu, prva fusnota je 26, poslednja fusnota je 44. Molim sudskog poslužitelja sada nakratko da okrene stranu 282 i na toj strani vidimo da fusnote između 26 i 44 navode razne brojeve, recimo A/0234 ili A/0490. Svi ti brojevi označavaju ljude sa kojima su razgovarali autori ove knjige. Ja ih sada nisam prebrojao, ali vidimo da je više ljudi dalo detaljne informacije koje se spominju u ovom fusnotama.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ovo se jedva vidi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se malo zumira. Sada je bolje. Vidimo da između fusnota 26 i 44 imamo više izvora. Vidite kako je ova knjiga pripremljena. Izvori informacija su različiti. Neki od njih su možda izvor informacija kojima se poslužio i ovaj Sud, ali neki od njih su sasvim različiti. Molim sada nazad stranu 277. Zanima me jedan konkretni pasus iz ove knjige. Na desnoj strani, molim da to malo povećamo, govori se o incidentu, o rogovovima u prethodnom paragrafu i tu zatim piše: "Od žena i dece odvojeno je 55 muškaraca. Ženama i deci je naređeno da odu. Tim muškarcima je naređeno da se skinu do pojasa i da stanu sa rukama iza glave. U džepu jednog dečaka od 13 godina pronađen je metak. Policiji je rečeno da je dečak taj metak pokupio sa puta. Muškarce su pitali da li neko potvrđuje izjavu tog dečaka. Njegov ujak je istupio. Policija ga je odvela na stranu. Čuo se pucanj i ujak je pao. Ljudima je rečeno da se obuku i da se okrenu prema vodi. Leđa su im bila okrenuta prema policiji i rečeno im je da hodaju prema vodi. Hodali su rame uz rame.

Jedan od onih koji se nalazio u toj grupi čuo je naređenje na srpskom da počne da se puca. Kada je počela pucnjava, bio je jedan od prvih koji se bacio u vodu. Voda mu je bila do pojasa. Oko njega su padali drugi muškarci. Jedan policajac došao je do jednog čoveka koji je zapomagao za pomoć, ponovo je pucao i ubio ga". Dakle, možemo i dalje to detaljno da razmatramo, ali sada nećemo. Ovo je opis jednog teškog zločina u vašoj zoni odgovornosti, a vi o tome ništa ne možete da kažete.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne mogu vam apsolutno ništa reći o tome, jer ovo su informacije, znači, koje nisu prikupljene na licu mesta. Ovo su potpuno jednostrane informacije koje su prikupljane u Albaniji (Albania) i vi se pozivate na OEBS, a ovde su informacije skupljane iz druge i iz treće ruke. Ja kažem, ja sam bio tamo, i toga dana i sledećeg dana i sve dok se ta aktivnost nije završila i za ovako nešto nisam čuo i ovako nešto nisam video. To što se vi pozivate na OEBS želeći da ovim informacijama date potpuni legitimitet, ja hoću samo da kažem da su to jednostrane informacije, skupljane u Albaniji, znači od strane lica koja su izbegla sa Kosova i Metohije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da sada okrene stranu 278, da se vidi leva strana. Ovo je dodatno onome šta su rekli svedoci u sudnici: "oni seljani koji su preživeli, koji su ili ostali ili koji nisu uspeli da pobegnu iz Bele Crkve, su na kraju isterani iz sela negde oko 16. aprila, kada je policija ušla u selo i negde oko 15.00 rekla seljanima da moraju da napuste selo za 30 minuta, pod pretnjom da će u suprotnom da ih ubije Vojska Jugoslavije. Kasnije tog dana, tri grupe teško napruženih vojnika koji su imali obojena lica, ušle su u selo. Policija je prisilila dvojicu braće da se skinu, zatim su pucali u njihovu blizinu, a zatim su ih pustili nakon što su ih prisilili da im daju 1.060 maraka. Kad su svi odlazili iz sela, policija je palila kuće nakon što ih je opljačkala, a takođe je konfiskovala vozila. Seljane su tukli, a policija i Vojska Jugoslavije je bacala kamenje na njih". Šta imate na to da kažete?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Mogu da na ovo kažem da su ovo apsolutno, znači, potpune izmišljotine. Ovde potpuno mešate, znači, policiju, vojsku. Čas je nešto radila policija, čas je radila vojska. Znači

ovo je 16., pomenuli ste 16. april, je l' tako? 16. april. Ja znam gde se nalazio ... 16. aprila gde su se nalazile moje jedinice i moja vojska i niko u to vreme se nije nalazio, čak ni kilometrima u blizini Bele Crkve.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Videćemo za koji minut šta piše u vašem ratnom dnevniku, budući da nam treba određeno vreme kako bismo ga pregledali, ali mi smo čuli svedočenje o tome kako su ovi ljudi sahranjeni. Takođe imamo i dokaze koji se nalaze pred Pretresnim većem. To je dokazni predmet 168. Tu se vidi kako je jedan britanski forenzički tim od 30. juna, a zatim u periodima do 3. jula 1999. godine izvršio 54 obdukcije na 42 identifikovane žrtve i 12 neidentifikovanih žrtava iz Bele Crkve, a u 98 posto slučajeva utvrđeno je da je uzrok smrti bio iz vatrenog oružja. Dakle, imamo veliki broj ljudi u vašoj zoni odgovornosti koji je poginuo od vatrenog oružja i to na području gde, kako vi kažete, niko nije izgubio život na taj način. Da li to možete da objasnite?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa to šta vi kažete da je tamo poginuo veliki broj ljudi i da su poginuli, znači, od vatrenog oružja, to za mene ne znači ništa. Ja po datumima znam gde se nalazila moja jedinica i znam šta je radila moja jedinica. To što su forenzičari utvrdili, znači, da je neko poginuo, znači, od vatrenog oružja, nisu utvrdili od čijeg vatrenog oružja su poginuli: da li od vojske, da li od OVK, da li na neki drugi način. A ja ovde odgovaram, znači, za dejstva moje jedinice i objasnio sam, znači, kako se moja jedinica ponasala u Beloj Crkvi i to sam čak i grafički prikazao. I postoji moj izveštaj koji sam poslao, znači, komandi korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja se ne sećam da je gospodin Najs dao neki forenzički izveštaj engleskog tima u vezi s Belom Crkvom.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste to uradili, gospodine Najs?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa osim ako moja evidencija nije tačna, ja ću to da proverim tokom pauze, međutim mi smo rekli o kom dokaznom predmetu se radi. Mislim da je to dokazni predmet 98, ali ću, u svakom slučaju, da proverim. Pozabavimo se ovom knjigom. U stvari, vratiću se na to za koji trenutak. Pogledajmo dokumente u vezi sa Belom Crkvom iz vaše dokumentacije. To su dokument od 360 do 366 i tu nemamo ništa zabeleženo tada, u predmetno vreme, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su sve izjave.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle nemamo ništa iz predmetnog vremena. Radi se o jednostavnom pitanju: nemate ništa iz vremena kad su se dešavali ti događaji?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde sve piše vezano za te događaje. Sva objašnjenja i sve prikazano, i grafički i tekstualno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sećate se juče kada sam vam postavio pitanje u vezi sa ovom knjigom, vi ste rekli da ste to doneli ukoliko to Odbrani bude potrebno i niste bili voljni da nam to predate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam voljan da to predam, ali onako kako to treba. To nisam doneo, znači, da predam vama, već ukoliko bude trebalo meni i vi ste normalno mogli da ga dobijete preko Odbrane, ukoliko ga Odbrana bude tražila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postoje tri mogućnosti u vezi sa ovom knjigom. Hteo bih da vi to razmotrite, a takođe i sudije da to razmotre, u zavisnosti od vašeg odgovora. Prvo, radi se o dokumentu koji je načinjen u vreme događaja i da je dnevnik vođen na ispravan način; drugo, da je dokument iz tog vremena, ali da nije vođen na prikladan način, tako da se tu ne nalaze reference o stvarima o kojima se mi raspitujemo; tri, da se uopšte ne radi o dokumentu koji je načinjen u predmetno vreme, već da je načinjen nakon toga. Pređimo odmah na prvu stvar. Budući da ste vi prepoznali neka pisma, radi se o dokumentu koji je Tužilaštvo godinama tražilo: da li možete da pružite bilo kakvo objašnjenje zašto ovaj dokument nije stavljen na raspolaganje? Da li je on bio izgubljen, zaturem u nekom

trenutku ili, jednostavno, zaboravljen? Odnosno, recite nam iz kog razloga ovaj dokument nije nama predan pre nekoliko godina? **SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR:** Što se tiče mojih dokumenata, ja sam to rekao još 2001. ili 2002. godine: ni jedan dokument iz moje brigade nije sporan i svaki dokument može, znači, da se dostavi. A zašto nije dostavljen? Pa ja imam ovde u svojoj tašni jedan vaš zahtev. Znači da bih ja dobio taj dokument iz arhive, ne mogu da odem u arhiv i da kažem: "Dajte mi moj dnevnik". Mora, znači, da se pronađe ona popisnica po kojoj je dokumentacija predana u arhiv, da se zna arhivski broj, da se zna u kom mestu se nalazi, znači, taj dnevnik, da se zna, znači, u kom svežnju se nalazi ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Deliću, ovo je dugačak odgovor. Oprostite, ali radi se o dugačkom odgovoru na jedno jednostavno pitanje. Preformulisaću pitanje: da li je postojala bilo kakva praktična prepreka zbog čega ovaj dnevnik nije bio nama dostavljen pre nego što smo ga prvi put juče videli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne postoji nikakva prepreka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zamolio bih sada poslužitelja da dokument preda svedoku. Raspored vaših snaga na području Bele Crkve 25. marta je nešto šta bi trebalo da bude zabeleženo u ovom dnevniku, zar ne? Ako možete samo da nam kažete gde se to nalazi u dnevniku?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Za 25., znači, ovde stoji: "Jedinice se nalaze u rejonima rasporeda i postupaju po signalu borbene uzbune. U 5.00 komandant je otišao na položaj u vezi borbenih dejstava na uništenju šiptarskih teroristih snaga u rejonu Retimlja (Reti). U 11.00 dat je ...

prevodioci: Samo malo sporije, hvala.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "U 11.00 dat je znak za vazdušnu opasnost. U 20.00 naša kasarna je napadnuta od strane NATO.

Pogođen je objekat civilnog MUP-a sa tri rakete. Jedna raketa je pogodila objekat Čeja. Posledica po naše vojnike nije bilo. U toku izvođenja borbenih dejstava ranjena su tri vojnika lakše i jedan teško. Prebačeni su u vojnu bolnicu u Nišu. Moral vojnika i starešina je na visokom nivou. Pozadinsko obezbeđenje funkcioniše planski". To je to šta je zabeleženo za taj dan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kažete da to pokriva i Belu Crkvu ili ne?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To pokriva, znači, ceo taj dan, a Belu Crkvu pokriva, znači, moja zapovest, moja karta i moja analiza.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne. Gospodine Deliću, možda vi imate nekih problema sa ovim što vam ja predočavam? To ćemo da rešimo. Da li vi shvatate razliku između dokumenta koji je načinjen u predmetno vreme, kada su se dešavali događaji i dokumenta koji je napisan nekoliko godina kasnije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja apsolutno to shvatam, ali ovo je dokument koji je napisan u predmetno vreme i ovakav je kakav je napisan. Sad da li je najkvalitetniji, to je sad sasvim drugo pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se tu na bilo koji način spominje operacija za koju vi kažete da je bila legitimna, dakle operacija u Beloj Crkvi 25. marta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pominju se dejstva u kojima se nalazi brigada. Ne pominje se Bela Crkva, jer u Beloj Crkvi nisu izvođena nikakva dejstva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, spominje se Retimlje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Retimlje nosi naziv ... Znači cela operacija nosi naziv "Retimlje".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo sada jedan drugi detalj. Molim da mi se knjiga vrati. Ako pogledamo analizu iz knjige "Kako viđeno, tako rečeno", 16. aprila su stigle oružane grupe vojnika i pripadnika Vojske Jugoslavije. Da li biste mogli da nađete 16. april u vašem ratnom dnevniku?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, evo ga 16. april.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako bismo imali kompletnu sliku, molim vas pročitajte za sebe ili možete naglas, da li se tu spominju snage Vojske Jugoslavije, dakle vaše snage da su prisutne na području Bele Crkve?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Dakle evo, čitam kompletno 16. april: "Komandant je izdao naređenje o sprečavanju iznenađenja i ugrožavanja državne granice ...

prevodioci: Molimo govornika da čita sporije, zato što prevodioci nemaju tekst.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Deliću, molimo vas da čitate malo sporije zbog prevodilaca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ne tražim od vas da pročitate čitav taj deo. Mi ćemo kasnije da nađemo način da sve to pregledamo, ali ja vas pitam da li se tu bilo šta spominje o tome kako su vaše snage otišle u Belu Crkvu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa to se ne spominje, jer moje snage nisu otišle u Belu Crkvu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Idemo sada dalje. Časni sude, ja ću da preskočim neke detalje, preskočiću Landovicu (Landovice). Sada bih hteo da pređemo na regulator broj 6, na dokument 395. Dakle prelazimo sada na Suvu Reku (Suhareke). Zamolio bih poslužitelja da mi vreti dokument. Ako pogledamo dokument pod tabulatorom 395, imamo dokument koji nije preveden ... Dokument pod brojem 395 je izjava komisiji sačinjena 25. marta. Gospodine Deliću, recite mi čija je ovo izjava?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Rekli ste dokument 395?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, dokument 395.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo nije sačinjeno, znači, tak kad ste vi rekli, već 15. januara 2003. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Izvinjavam se, 15. januara 2003. godine. Čiji je ovo dokument? Čija je ovo izjava?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je izjava pukovnika Stojana Konjikovca, u to vreme komandanta borbene grupe 5.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sledeća izjava za koju još uvek nemamo prevod jeste pod brojem 396, 397. Isto tako slično izjave iz 2003. godine, 398, 399. Još uvek nemamo prevod tih dokumenata. Onda imamo dokument pod brojem 400, 401 i dalje nemamo prevod, 402 i dalje nemamo prevod. Časni sude, ja vam samo skrećem pažnju na to da je apsolutno nemoguće baviti se detaljno ovakvim dokumentima ukoliko još uvek nismo dobili prevod. Ja jednostavno nisam imao niti vremena, niti sredstava da dobijemo nacrt prevoda, čisto u naše svrhe, tako da smo mi potpuno u mraku što se tiče ovih dokumenata. Ja mogu da se pozabavim Suvom Rekom relativno brzo s vama, gospodine Deliću. Ponovo nemamo nikakvu dokumentaciju iz tog perioda, osim onoga šta stoji u ratnom dnevniku, kao što smo videli. Da li je to tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nemamo nikakvu drugu dokumentaciju. Imamo, znači, zapovesti, imamo naređenja, imamo kartu i imamo, znači, ovu malu kartu i izjavu, znači, moju i izjavu komandanta koji je prošao kroz Suvu Reku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I, naravno, neko drugi ima sve druge dokumente: presretnute razgovore, izveštaje koji su slati u oba pravca komandnog lanca i takođe drugi dnevnic i druga evidencija koju su vodile jedinice koje su vama raportirale. Neko drugi ima svu tu dokumentaciju. Mi je nemamo.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne postoji, znači, druga dokumentacija. Sve što su imale ove borbene grupe koje su se nalazile na tom terenu, znači pošto sam i ja bio na terenu, izveštavale su, znači, mene lično, znači to je sve radio-komunikacija, a po završetku dejstava napravljena je analiza koja je poslata komandi korpusa. Ovde nema, znači, ništa da se krije, to što vi aludirate, jer nema potrebe da se krije. To je bilo jedno sasvim legitimno dejstvo koje je

izvršeno po naređenju ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pomozite mi, kako je ta grupa viših oficira koja je sedela za jednim stolom za potrebe ove komisije Vojske Jugoslavije, kako su oni mogli uopšte da misle da će Tužilaštvu i sudijama da bude od pomoći materijal iz druge ruke, odnosno materijal koji je sačinjen nakon nekog događaja, umesto materijala iz predmetnog vremena, dakle ratni dnevници, sam materijal, ta vrsta dokumenata, kada je Tužilaštvo vršilo pritisak na organe vlasti da se dostavi taj materijal iz dana u dan? Kako je vaša grupa uopšte mislila da je ovo bolji način predočavanja određenog materijala?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vi očigledno ne razumete kako funkcioniše vojska. Vojska ima svoje propise i tačno se zna šta se radi, znači i šta se od dokumentacije u vojsci vodi. Znači ne postoji nikakva druga dokumentacija o ovome događaju koju je sad neko sklonio sa strane. Ovo nije rađeno zbog vas, jer ovo je naslovljeno, znači ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da opet imamo isti problem. Da li vi shvatate reči "iz predmetnog vremena"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde postoji sva dokumentacija iz predmetnog vremena i već je predočena ovome Sudu, koja se na ovo odnosi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li razumete reči "iz predmetnog vremena", gospodine Deliću? Da ili ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da li vi razumete šta pričate, a ja potpuno vas razumem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li neki dokument koji dolazi iz vama potčinjenih jedinica, dakle upućen vama i koji je sačinjen određenog dana i u kome piše "uradili smo ovo, pronašli smo ono", da li je to dokument iz tog vremena, iz predmetnog vremena?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo su borbene grupe. Jedinice, znači, ojačane čete koje ne vode, znači, tu dokumentaciju. A s obzirom da sam bio na terenu, izveštavali su me, znači ili lično ili preko radio

uređaja, a objedinjeni izveštaj je poslat komandi korpusa posle završetka dejstva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da je ovo nešto novo ili različito od onog šta ste nam rekli na početku kad smo gledali pravila koja se odnose na to kakve dokumente treba držati. Da li vi sada kažete da nisu postojali nikakvi drugi pisani zapisi bilo koje vrste u vreme kada ste vi pripremili ove dokumente?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vi stvarno, gospodine Najš, treba da razmislite pre nego što postavite pitanja ili ovih dana ste bili odsutni. Ja ću vam sada reći koji su to tabulatori koji su iz relevantnog vremena i koji se odnose, znači, na ovaj period.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne. Ako nemate ništa protiv, želeo bih da mi odgovorite na pitanje. Pitanje je bilo veoma jednostavno. Isto tako molim vas da otvorite vašu fasciklu, tabulator 395.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Samo da vam kažem da ovo o čemu vi govorite, to je tabulator ... Znači, ovo o čemu vi govorite je tabulator 356, tabulator, znači, 357, tabulator 358 i tabulator 359. To su dokumenta iz relevantnog vremena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da vidimo šta je to. Jedno je naređenje "zajedničke komande", time smo se dosta bavili, od 23. marta. Ono sadrži ono šta je bilo planirano da se dogodi. Tabulator 356, da to je 356. Zatim tabulator 357 je još jedno naređenje, vaše naređenje od istog dana kojim se isto tako planira šta treba da se dogodi. Tabulator 358 je karta na kojoj je uneto ono šta je trebalo da se dogodi. Tabulator 359 je dokument od 30. marta, a to je, dakle, analiza nekih događaja i u njoj se spominje i Velika Kruša. Verovatno ćemo se još vratiti na Veliku Krušu i na Retimlje. Dakle, osim dokumenta 359 na kom, uzgred rečeno, stoji strogo poverljivi broj, međutim broja nemamo. Možete li da mi objasniti kako to? Tu stoji strogo poverljivi broj, a onda broja nema.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da objasnim, osim ako je taj broj pisan olovkom i izgubio se u toku kopiranja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, osim dokumenta 359, postoji li bilo koji drugi dokument iz predmetnog vremena u kom se govori o Suvoj Reci?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, ne postoji nijedan drugi dokument o Suvoj Reci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vi sada kažete da nije bilo nikakvih papira, dokumenata koji su preživeli od tog vremena, dokumenata u kojima komandanti vaših jedinica vama govore šta se dogodilo? Znači ništa od toga nije preživelo? Da li vi to kažete?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne kažem ja to. Ja kažem, znači, da su u jedinici vođena ona dokumenta koja su naređena da se vode, a to je bilo, znači, u nekom od prethodnih bajndera. Znači, naređeno je da se mora imati zapovest, odluka na karti i analiza dejstva. I to sve šta je naređeno da imamo, znači za određeno dejstvo, to imamo, znači, za svako dejstvo. To je naređenje pretpostavljene komande. Nalazi se u jednom od tabulatora koji su već ranije predočeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Imamo vaše odgovore u zapisniku od samog početka unakrsnog ispitivanja. Ali hajde da se vratimo na tabulator 395. To nije prevedeno i unutra se nalaze dve stvari koje su same po sebi jasne, čak i nekome ko ne razume srpski. Imate li pri ruci 395? Dakle, prvo, u ovoj izjavi i u svim drugim izjavama, nigde se ne navodi, čak ni u fusnoti, niti na bilo koji drugi način koji su izvori informacija sadržanih u toj izjavi. Ovde se ne kaže: "ja sam pogledao taj dokument za ovaj detalj, onaj dokument za onaj detalj, video sam taj i taj izveštaj". Apsolutno nema nikakvog spominjanja izvora informacija.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Zašto je uopšte potrebno onome ko je bio na licu mesta nekakav izvor informacija? On sam je izvor informacija. On sam opisuje svoje dejstvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, iako mi još nemamo prevod tog dokumenta na engleski jezik i ne razumemo srpski, a pogotovo ne razumemo ćirilični tekst, dovoljno je samo da pogledamo prvi para-

graf pa da vidimo da se u njemu spominje 12.00, u sledećem 18.00, zatim 13.00 To su, dakle, detalji koje nam ovaj dokument pruža, iz 2003. godine, a odnose se na vreme od pre četiri godine. Gde je autor ovog izveštaja dobio takve detalje ako, kako vi kažete, ne postoje nikakvi pisani zapisi iz onog doba?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa zar je potrebno da čovek koji je direktno komandovao tom jedinicom, znači negde se podseća tih detalja. Ja se sećam svih detalja iz ratnog perioda. Možda ponekad zaboravim po neko ime, ali se sećam detalja, jer vi niste, gospodine Najs, preživeli bombardovanje NATO pakta, a ja jesam, zajedno sa svojim komandantima. I ovde se pominje nekoliko, znači, tih detalja, odnosno nekoliko časova, što za mene izgleda nešto sasvim uobičajeno i sasvim normalno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Pa da vidimo onda sada dokaze o Suvoj Reci, budući da nemamo prevod izjava koje ste dali vi i vaši oficiri.

SUDIJA BONONI: Ima li boljih primera u ovom dokumentu, gospodine Najs, a koji bi mogli da ilustruju ovo šta vi govorite? Možda u drugim izjavama koje su prevedene?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pokušaću da pronađem nešto tokom pauze. Jednostavno to mi je sada palo napamet kad je ovaj svedok rekao da ne postoje nikakvi drugi pisani zapisi iz onog vremena. I, u svakom slučaju, pogledaćemo i datume za koje imamo dokaze, ali prvo da vidimo šta vi kažete ukratko, u jednoj rečenici, šta se dogodilo u Suvoj Reci 24. i 25. marta 1999. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja, znači, nisam bio 24. marta u Suvoj Reci. 25. marta moja jedinica je samo prošla kroz Suvu Reku. Moja jedinica nije imala nikakvih dejstava i nikakvih aktivnosti u Suvoj Reci, osim toga što je prošla kroz Suvu Reku i otišla u pravcu sela Raštane (Reshtan). U tabulatoru koji je ovde dat, to može da se vidi čak i grafički.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, a kada ste se vratili u Suvu Reku?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tabulator 427 pokazuje, znači, pokazuje moju jedinicu i pokazuje gde se moja jedinica nalazila u određeno vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, ali tabulator 427 napravljen je 2002. godine ili 2003. godine, kada nisu postojali nikakvi drugi zapisi. Prema tome, neko je radio samo na osnovu svog sećanja ili već ne znam na osnovu čega. Recite nam?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Za ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sudskog poslužitelja da stavi ovo na grafoskop pa da možemo da pokažemo koliko je detaljna ta karta koju je pripremila komisija Vojske Jugoslavije 2002. ili 2003. godine, kada nisu postojali nikakvi pisani zapisi iz predmetnog vremena. Vi, znači, kažete da je ovaj ceo dokument sačinjen samo na osnovu sećanja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovaj dokument nije sačinjen samo na osnovu sećanja. Ovaj dokument je sačinjen na osnovu ona četiri relevantna dokumenta koja sam sada pomenuo. A ovo šta vi kažete, ovo je jedna dobra karta. Pa svakako, mi koristimo dobre karte u razmeri 1:50.000, na kojima nešto može da se vidi. A ne koristimo karte kakve vi prikazujete i koje mogu da dovedu u zabludu, znači, svedoke. Ovo je vojna karta 1:50.000, isečak na kome se vidi Suva Reka, a ovde ne vidim i ništa ne potvrđuje to šta vi govorite. Jedinica je krenula u toliko i toliko sati iz garnizona, stigla u toliko sati pred Suvu Reku i po vremenu koje joj je određeno u zapovesti, stigla na svoj polazni položaj. Znači samo je poštovala naređenja koja su data u tom vremenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta se onda dogodilo u Suvoj Reci tokom sledećih par dana? Nešto ili ništa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Što se moje jedinice tiče, ništa se u Suvoj Reci nije dogodilo, jer moja jedinica je samo prošla kroz Suvu Reku i nastavila borbena dejstva onako kako joj je predviđeno, znači po zapovesti koju sam ja dao i zapovesti od strane korpusa. Ova jedinica koja je prošla kroz Suvu Reku, 27. se usmerila prema selu

Dobrodeljane (Doberdolan), a narednog dana, znači, prema selu Pagaruša (Pagarushe) i više se ova jedinica nije vraćala ovim pravcem kroz Suvu Reku, već je, znači, preko Pagaruše, sela Milanovac, izašla na put Mališevo (Malisheve) - Orahovac i tim putem se ponovo, znači, vretila u garnizon Prizren.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite iskaz Šihrete Beriša (Shyherte Berisha). Vi ste, čini mi se, spominjali tu svedokinju. Imamo zatim Haljita Berišu (Halit Berisha), Hisnija Berišu (Hysni Berisha), Agrona Berišu (Agron Berisha) i oni svi opisuju strašan masakr koji se tamo dogodio. Šta vi kažete o tom masakru?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam prošli put rekao ono šta sam znao o tome. To nema ... To nema nikave veze, znači sa mojom jedinicom i sa vojskom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste prvi put saznali za tu privatnu svađu koja je, po vašim rečima, dovela do te tragedije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Za to sam saznao, znači, posle rata. Znači, neke stvari sam znao i ranije, ali ih nisam povezao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta ste znali ranije? Recite nam sve ono šta ste znali malo ranije i odakle ste to čuli? Ko vam je to rekao? Gde ste to pročitali? To me zanima.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači od ranije sam znao da to lice koje sam ranije pomenuo, znači, ima svoj motel. To uopšte nije bilo sporno. To zna svaki čovek koji živi na toj teritoriji. Takođe sam znao, znači, da je na tog čoveka vršeno dva ili tri atentata. Da li je bio jedan, znači, krajem 1998. godine ili početkom 1999. godine, to sam saznao, normalno, prilikom mojih sastanaka, neformalnih, sa načelnikom MUP-a kada je, znači, to lice bilo ranjeno, a kada je ubijen prodavač u kiosku u kom je on kupovao cigarete. U vreme, znači, dolaska OEBS-a, prolazeći tim pravcem video sam, znači, da je tim Misije OEBS-a smešten, znači, na toj lokaciji. Ali to tada nisam povezivao. To je, znači, bila jedna od mogućnosti da misija tamo bude smeštena. Kasnije, prilikom prolaska za Prištinu (Prishtine), odnosno za Dulje (Duhel), video sam, znači, da misija se premestila na drugo

mesto, ali to ponovo nisam povezivao, jer sam razmišljao, znači, da je došao veći broj članova misije i da ne postoje uslovi da se smeste na jednom mestu. To su ti podaci, znači, koje sam znao iz tog vremena.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, vreme je za pauzu. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvo nekoliko nerešenih pitanja. Ono šta je optuženi rekao o dokazima sa obdukcije sadržano je u dokaznom predmetu 168. To je izveštaj veštaka Bakara (Eric Baccard) u kom se rezimira veći broj medicinsko-pravnih analiza koje se odnose na slučajeve sa Kosova iz 1999. godine. Odgovarajući na pitanje sudije Bonomija (Bonomy) o izjavama iz 2002. i 2003. godine koje su prevedene i u kojima se mogu naći drugi detalji, možete da pogledate, na primer, tabulator 369 i dalje. Izjava 369 je upravo dobar primer. To opet dolazi od Vlatka Vukovića, komandanta bataljona i sadrži raznorazne detalje o datumima, mestima i drugim stvarima. Nešto od toga može da se nađe na karti, a nešto i ne. Imamo još takvih izjava, iako je istina da većina tih izjava još nije prevedena. Sledeća administrativna stvar je ovo: iako smo uspeli da napravimo neki napredak sa dokumentom koji je ovde svedok doneo kao ratni dnevnik, ovde u sudnici bilo bi nam od pomoći kada bismo imali kopiju. Zato bih želeo da vratimo taj ratni dnevnik Sekretarijatu, a onda će nam oni dati kopiju, kako bismo s tom kopijom mogli da nastavimo danas da radimo. A sada gospodine Deliću da se vratimo na Suvu Reku. Svedok Odbrane Huč (Franz-Josef Hutsch) ovde je dao iskaz da je u tom kraju bilo artiljerijske podrške i da su kuće gorele. Datum je 28. mart 1999. godine. Možete li to da objasnite?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Rekli ste svedok Odbrane?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, jesam.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ali morate nešto konkretnije. Kažete da je bilo artiljerijske paljbe i da su kuće gorele.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa možemo sve to da učinimo detaljnije. Možemo da vam pronađemo transkript. Ali recite nam sada samo ovo: da li je 28. marta u području Suve Reke delovala artiljerijska podrška? Ako jeste, koliko blizu Suve Reke?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, kad vi kažete "područje Suve Reke", Suva Reka je, znači, opština. To je šire područje. Artiljerija je dejstvovala, ali je dejstvovala, znači, prema linijama odbrane koje se nalaze između sela Dobrodeljane i Pagaruša na mom pravcu. A delovala je, znači i na pravcu druge jedinice. Trebalo bi, znači, da pogledam na kartu, to već nije moja brigada. Što se moje brigade tiče, delovalo je, znači, verovatno objekat Grab i delovi planine Milanovac, znači prema selu Pagaruša. To je suprotno od Suve Reke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa možda bismo evo sada trebali da pogledamo kakav je kvalitet vašeg ratnog dnevnika, uopšteno govoreći, kako bi Sud znao šta ima u rukama. Molim sudskog poslužitelja da ovo stavi na grafoskop. To se odnosi na događaj dva dana ranije, 26. marta. Pa da vidimo ovo šta ste rekli o tome da su vaše trupe raspoređene u oblasti Pagaruše. Dakle, 26. mart. To je između ponoći i ponoći. Molim vas lepo da nam pročitate šta ovde piše u kućici, pa će to da nam bude prevedeno na engleski.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "U toku je blokada ŠTS u rejonu sela Retimlja, u saradnji sa jedinicama MUP-a. Izvodi se elektronsko ometanje od strane NATO snaga. U toku je izvođenje blokade ŠTS u rejonu sela Dobrodeljane i Pagaruša".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači blokada sela Pagaruša. Sledeću stranu, molim. Da se podsetimo, gde je tačno Pagaruša?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pagaruša je severno od Dobrodeljana, prema Mališevu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada, molim vas, pročitajte šta piše za 27.?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “Nastavljaju se aktivnosti na razbijanju ŠTS u rejonu Retimlje i na pravcu Dobrodeljane - Pagaruša. Avijacija NATO-a vrši izviđanje i dejstva po kasarnama.”

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeća beleška, 28. mart.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa da vam čitam ceo dnevnik, gospodine Najs?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne. Gospodine Deliću, još jednom kažem, nemam ništa protiv da vi ovakve stvari govorite. Mene to ne uznemirava, ali to nam troši vreme. Molim vas lepo da nam pročitate belešku za 28. mart?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “Nastavljaju se aktivnosti na razbijanju ŠTS u rejonu Dobrodeljane - Pagaruša. Avijacija NATO-a vrši stalna izviđanja, elektronsko ometanje i dejstvuje po ciljevima u kasarni”.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, prvo vidimo da se ovde nigde ne spominje akcija u području Suve Reke ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pominje se, jer Dobrodeljane i Pagaruša su na teritoriji opštine Suva Reka. Suva Reka se ne pominje, jer se tamo ne nalaze moje snage.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, vi, znači, kažete da je to opšte područje, dakle ne govori se konkretno. Zatim ono šta se ovde vidi, možda će se situacija kasnije promeniti, sada ne tražim od vas da više čitate, ali da se vratimo natrag na vrh strane. Vidimo da je 28. mart veoma sličan po formi 27. martu i da je dosta kratka beleška. Da li je to zaista jedina evidencija koja je prevljena tada u vašoj komandi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je jedina evidencija. Vi apsolutno zaboravljate, gospodine Najs, da je moja kasarna tih dana uništena i moja komanda i da se moja komanda premeštala, znači, iz objekta u objekat i tražila mesto, znači, gde će da se smesti i da uspostavi, znači, nove veze, s obzirom da mi je, znači, pogođen i telekomunikacioni centar. Znači, sve u mojoj kasarni je bilo srušeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali nikakvi dokumenti nisu uništeni?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Dokumenti koji su, znači, postojali, jedan deo dokumenata je svakako uništen u kasarni, ali to su dokument koji nisu relevantni, znači, za ovaj period i ne govore o ovome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dokumenti nisu uništeni u bombardovanju, jer vi ste uspeli da donesete sve vaše karte koje pokazuju tačno kakvi su bili vaši planovi. Prema tome, ne može da se kaže da su neki dokumenti uništeni.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ali se može reći da ljudi nisu mogli da vode dnevnik, znači detaljno onako kako bi trebalo. Ovo su kratke zabeleške koje su napravili tih dana. Neprekidno bombardovanje, znači, od 24. marta. Ja ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Deliću, na samom početku ispitivanja pokazao sam vam relevantne odredbe knjige za koju ste vi rekli da je udžbenik. I osim ukoliko vas nismo pogrešno shvatili, vi ste rekli da su vaše potčinjene jedinice, vi i vama nadređeni nivoi držali i pravili evidenciju. Zar niste to rekli ranije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tačno, to sam rekao i ja iza toga stojim i dalje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada, osim ako vas nisam pogrešno shvatio, kažete da evidencija nije pravljena. Možete li da objasnite tu razliku?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To vi kažete, gospodine Najš. Vi čujete nešto šta ja nisam izgovorio. Evidencija je uvek pravljena, ali u ovom vremenu kada je moja kasarna bombardovana, kada je uništena moja komanda, kada je uništen moj komunikacioni centar, vidi se, znači, da je nešto različito i da su kratki, znači, kratke zabeleške i da će kasnije, tokom ovog vremena kada je uspostavljena, znači komanda na drugom mestu, da se vodi evidencija onako kako treba.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uzmimo jedan primer. Zaboravio sam broj koji sam ranije rekao Sudu ... 369. Dobro. Pogledajte, molim vas, tabulator 369. Jeste li pronašli 369? Meni to ne izgleda kao 369.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, pronašao sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U stvari možda imamo problem, jer tabulator 369 čiji prevod ja ovde imam, je od Vlatka Vukovića, a ovaj 369 koji vi gledate, od koga je? A jeste, u redu, od Vlatka Vukovića. Dobro. Znači to je pravi dokument. Dakle, pogledajte ovaj dokument. To je dokument koji je Vuković priredio u januaru 2003. godine. On ovde dosta detaljno govori. Na primer, u trećem paragrafu spominje se 6.30, 7.30, "kroz selo sam prošao oko 10.00", "oko 14.00 naišao sam na grupu civila u kojoj su bile žene. U grupi je bilo oko 200 civila" i tako dalje. Posle toga je izjava gospodina Vukovića o knjizi "Kako viđeno, tako rečeno". Ne treba sada kroz to da prolazimo. Odakle gospodinu Vukoviću sva ta vremena koja je on zabeležio u ovoj izjavi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodin Vuković je bio tamo. On je vrstan oficir, on nije debil da bi trebalo neko da ga podseća šta je radio u koje vreme. Na kraju krajeva, on će doći u ovaj Sud.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači vi mislite da su on i svi drugi komandanti učinili sve i napisali sve u tim izjavama po svom sopstvenom sećanju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Imali su relevantna dokumenta kao što su zapovesti, znači komandanta brigade, kartu i analizu. To su, znači, bila dovoljna dokumenta da se podsete, znači, na aktivnosti iz toga vremena. A svako je pisao svoju izjavu, znači prema svome sećanju i to nije bilo puno vremena. Ja se živo sećam, znači, celoga rata i svakog borbenog dejstva u kome sam učestvovao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta mislite kada kažete "analiza dokumenata"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Analiza dejstava. Treći dokument koji treba da ima uz svako dejstvo je analiza koja se šalje pretpostavljenom starešini. Znači imali smo ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači analiza za Suvu Reku se nalazi, gde tačno u ovim fasciklama?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, analiza za celokupno dejstvo nalazi se tamo gde sam vam reako. Analiza za Suvu Reku ne

postoji, jer se, što se tiče moje jedinice, ništa nije dešavalo u Suvoj Reci. Morate to jednom da shvatite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, a gde je onda ta opšta analiza iz koje se vidi šta se dogodilo u Suvoj Reci? Pokažite nam to da vidimo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To će biti već 10. put ... Ovo je deseti put, gospodine Najs, da vam pokazujem istu stvar. Od tabulatora 356 ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uzgred rečeno, da li vam je rečeno kako treba prema meni da se ponašate kad vas ja ispitujem ili je to vaš lični izbor?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja se ponašam vrlo korektno i ne provociram onako kako vi pokušavate da provocirate mene, ali to ne deluje na mene. Zaključno sa tabulatorom 359, tabulatori 356 do 359.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, mislim da moram da kažem da ne vidim ništa neprilično u ponašanju svedoka i o načinu na koji odgovara na vaša pitanja. Vi ga oštro unakrsno ispitujete i on vama odgovara na isti način.

TUŽILAC NAJS: U redu, ako to Pretresno veće misli, ja ću dalje da radim.

SUDIJA BONOMI: Vratimo se na trenutak na tabulator 369, gospodine Deliću. U tom dokumentu beleži se da je bilo akcija. Pukovnik Vuković učestvovao je u borbi 25. marta, u borbi sa teroristima. Nakon te akcije 25. marta, da li bi on vama trebao da podnese pisani izveštaj?

SVEDOK DELIĆ: Ne, zbog toga što sam ja bio isto sa njim 25. marta tamo.

SUDIJA BONOMI: A u situaciji kada vi niste na licu mesta, a dogodi se nešto takve vrste i time rukovodi ovaj pukovnik, a ne vi, da li bi se od njega očekivalo da podnese izveštaj, a ako dođe do dejstva

između njega i terorista?

SVEDOK DELIĆ: Svakako. Gospodine Bonomi, da se razumemo, po ovoj ovde, ako pogledamo tabulator, znači koji sam sad pomenuo, u mojoj zapovesti stoji ...

SUDIJA BONOMI: Mislim da je to 356.

SVEDOK DELIĆ: 357. Znači, tačka 9: "Redovne izveštaje dostavljati svakodnevno do 19.00 sa stanjem u 17.00, a vanredne po potrebi.

SUDIJA BONOMI: Ali gde se sada nalaze ti izveštaji?

SVEDOK DELIĆ: Vidite, to su usmeni izveštaji. Usmeni izveštaji, znači, svakog komandanta ovih borbenih grupa.

SUDIJA BONOMI: Možda je problem u prevodu, ali glagol "dostaviti" sugeriše da nešto treba da se dostavi u pisanom obliku.

SVEDOK DELIĆ: Znači, izveštaje komandanti kada sam ja prisutan sa njima na terenu, dostavljaju usmeno.

SUDIJA BONOMI: Ne, to razumem. Odnosno hoćete da kažete ako ste na terenu, pa, recimo, ako ste nekoliko kilometra udaljeni, vi ćete i dalje da dobijate izveštaje usmeno.

SVEDOK DELIĆ: Da, sve dok smo u jedinstvenom ... Mi smo svi ovde u jedinstvenom sistemu veza. Znači i funkcionišemo, znači, u jedinstvenom sistemu. Komandanti mi se javljaju tokom celog dana. Izveštavaju o svemu šta se dešava, znači, na njihovoj teritoriji. Ako pogledate ove tabulatore, dejstva su gotovo uvek prekidana u 18.00 i oni su trebali, znači, do 19.00 da dostave izveštaj kakvo im je stanje u jedinici, jer za ostalo sam sve znao jer sam, na kraju krajeva, ja bio s njima i pratio njihova dejstva. Na onoj karti koju sam pokazao, ja sam se nalazio na jednoj tački, to je, znači, brdo, tako da sam mogao da pratim jedinice koje su ispod mene.

SUDIJA BONOMI: Zar niste vi imali nekoga sa sobom ko je zapisivao te informacije onako kako ste ih vi primali?

SVEDOK DELIĆ: Ne, to nije bilo uobičajeno i to se praktično nikad nije dešavalo.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se vretimo sada na dokument 369. Vi ste rekli da se radi o analizi i već smo nekoliko puta pogledali taj dokument. Ako ste vi, recimo, radili na tom dokumentu, kako biste pripremili dokument 369, izveštaj Vukovića, u kome se detaljno navodi šta je on radio na liniji blokade, zatim kako je jedinica policije bila pod vatrom koja je dolazila iz sektora Celine (Celine), dakle sve te stvari i vreme kada se dešavalo, da li to možemo da nađemo u tom dokumentu? Ja ne negiram da je to možda nije tamo, budući da se radi o vašem dokumentu. Možda vi možete da nam pomognete da to nađemo.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vas zanima analiza. Analiza, znači, obrađuje kako su tekla dejstva od 25., zaključno, znači, sa 28., odnosno sa 29.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste nas uputili na analizu kada sam ja insisitirao na detaljima iz tabulatora 369. Sećate se da je Pretresno veće od mene tražilo da pronađem jedan dokument za koji imamo prevod gde se nalaze detalji. To je dokument 369. Onda ste nas vi uputili na analizu. Da li mi u analizi možemo da pronađemo, dakle u analizi pod 359, detalje koji se nalaze u izjavi pod brojem 369?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa pazite, analiza se šalje Prištinskom korpusu i ona se ne šalje za toga komandanta, već se šalje za celokupnu jedinicu i analiza je objedinjena za ukupna dejstva, za sve ljude, za sve borbene grupe. U analizi ima detalja kojih nema ni u jednoj izjavi, ali analiza je, znači, opšta. Znači ona ne prati samo jednoga komandanta, već prati kako su se dejstva odvijala, znači po

danima i šta se kog dana dešavalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da vam objasnim zbog čega vam ja uopšte postavljam ova pitanja. Pitam vas zato što sam vam sugerisao na strani 77, red 7, odnosno pitao sam vas da li su komandanti činili ove izveštaje na osnovu pamćenja. Vi ste rekli da su oni imali na raspolaganju relevantne dokumente, kao što su naređenja komandanata brigada, karte i analizu. Ja sam vas pitao šta znači ta analiza, budući da nisam shvatao da govorite o ovom dokumentu i vi ste onda rekli, samo da vas podsetim, vi ste rekli da je to deseti put kako to pokazuje i onda smo se na to vretili i to je razlog zbog čega vam ja postavljam ova pitanja. Jednostavno, da li ovaj dokument analize sadržava materijal na osnovu koga je gospodin Vuković mogao da se osloni prilikom sastavljanja svoje izjave?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Svakako da sadržava elemente koji se odnose ne samo na Vukovića, već na sve komandante. Ako pogledate, vidite da je analiza, znači, detaljna, ali ne obrađuje ni jednog komandanta posebno, već obrađuje celu operaciju, cela borbena dejstva i sadrži mnogo detalja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Radi se o dosta dugačkom dokumentu. Uzgred rečeno, vi ste imali vremena da napišete ovu analizu tada u to vreme, iako nema strogo poverljiv broj, ali niste imali vremena da unosite bitne stvari u ratni dnevnik. Možete li to da objasnite?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovu analizu piše operativac i ovu analizu je napisao, znači, pukovnik Konjikovac. On je načelnik operativnog organa. A ratni dnevnik je vodio, znači, dežurni. Dežurni koji se nalazi, znači, u jedinici i koji je bio opterećen drugim stvarima. Analiza je, znači, napravljena posle završetka borbenog dejstva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo jedan paragraf iz dokumenta 369. Molim vas da pogledate dokument 369, ali ostavite i dalje prst na 359. "25. marta", treći paragraf, odnosno četvrti paragraf. Dakle: "25. marta po izvršenom maršu BG-2 je posela liniju blokade Kosa - Brod (Brod), trigonometrijska tačka 432, trigonometrijska tačka 440 do 6.30. Prvi kontakt sa šiptarsko-terorističkim snagama bio je oko

7.30 kada je iz rejona sela Celine otvorena vatra po mom desnom krilnom vodu i jedinici policije. Odgovoreno je na vatru. Borba je trajala nepun sat, kada su šiptarsko-terorističke snage razbijene i verovatno se povukle u selo Randubrava (Randobrave). Pretres sela izvršila je jedinica policije. Kroz selo sam prošao oko 10.00 i nisam zatekao civilno stanovništvo". Ako se vratimo sad na dokument 359, da li u tom dokumentu možemo da pronađemo ove detalje? Moguće da oni jesu tamo, a možda i nisu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ne mogu se pronaći takvi detalji u jednome dokumentu, opštem koji se šalje komandi korpusa. Koliki bi bio taj dokument, znači, kad bi se pisalo šta svaki komandir voda ili komandir čete vidi na svom pravcu. Ovo je, znači, analiza opšta koja govori, znači, kako je teklo borbena dejstvo u celini, koje su bile angažovane snage, koje su bile snage neprijatelja i kako su se odvijala dejstva. A ovde čovek, znači, konkretno govori za svoj pravac i za jedan dan i samo za svoju jedinicu, a to je, a to je, znači svega ... Ovo o čemu on govori, to je možda 10 do 15, hajde da kažem, najviše 20 posto od ukupnih snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možemo da dobijemo nazad ovaj ratni dnevnik, odnosno dokument za koji se kaže da je ratni dnevnik. Juče ste zatražili da se transkript svedoka Odbrane predoči kada je pitan gde se on nalazio između 25. i 28. marta. On je rekao sledeće, čitaću polako: "Ja sam negde oko 28. marta video posledice vezane za Suvu Reku. Tada u to vreme bilo je jasno da je bilo napada sa severa, sa visa Dulje dole prema Suvoj Reci. Takođe je bilo jasno i ja sam čak to mogao da čujem, da su položaji artiljerije na prevoju Dulje, u stvari, pružali artiljerijsku podršku za napad na Suvu Reku. Takođe je bilo jasno da su tada kuće gorele, a posebno na marginama sela. Takođe je bilo pojedinačnih kuća, izolovanih, koje su gorele. To sam video svojim očima". Radi se o čoveku po imenu Huč. Njega je pozvao optuženi ovde i on je neka vrsta novinara. Šta vi možete da nam kažete, a što bi moglo da objasni njegovo svedočenje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sve šta bih mogao da kažem je potpuno obrnuto. Znači artiljerija nije nikad usmerena na Suvu Reku i Suva Reka nikada nije gađana ni jednom vrstom artiljerije, jer u Suvoj

Reci su se celo vreme nalazile naše snage, znači snage policije i lokalni organi vlasti. Što se moje jedinice tiče, rekao sam da su dejstva vršena, znači od sela ... Selo, selo... Raštane prema selu, znači, Studenčanu (Studenqan), zatim prema selu Dobrodeljane i selu Pagaruši. Znači artiljerijska dejstva su bila sasvim suprotno od Suve Reke. Što se tiče ove sledeće jedinice, ona je bila usmerena takođe prema Mališevu i kretala se paralelno, znači, sa mojom jedinicom, ali opet kretala se suprotno od Suve Reke. Suva Reka nikada, ni 1998. ni 1999. godine nije bila predmet bilo kakvog granatiranja, a tamo su se nalazile celo vreme, znači, snage policije. Ona nikad nije bila ni ugrožena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ili je stvarnost da ste vi i policija učestvovali u etničkom čišćenju koje nije zabeleženo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ili smo se možda mi tukli sa policijom između sebe, ili dve vojske između sebe? Znači ovo šta kažem. Ja ne sporim, znači, da je taj svedok čuo artiljerijsku paljbu, ali apsolutno sporim da je ikada i jedna granata ili mina pala u Suvu Reku, pogotovo od moje jedinice. Ali znam ... Zašto bi neko gađao grad u kome se nalaze, znači, državni organi i policija, u kome nikada nije bilo problema. Teroristi ga nikada nisu zauzeli. Jednostavno to ne razumem. To nema nikakve logike.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moje poslednje pitanje u vezi sa Suvom Rekom je sledeće: vama je poznato, zar ne, da su tela pronađena u Batajnici i u Petrovom Selu i da su to, u stvari, tela sa Kosova? Da li možete da objasnite kako to da su tela iz Suve Reke, dakle iz vaše zone odgovornosti na kraju pronađena u Batajnici?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači vojska nema nikakve veze sa Batajnicom. Ja sam o tome, o čemu vi govorite čitao, znači, u novinama. Slušao sam i da je pominjano ovde u ovome Sudu. Ali, znači nemam nikakvih saznanja o tome i jednostavno ne znam kako su tela iz Suve Reke mogla da se nađu tamo, ukoliko ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, podsetite nas gde su nađena ta tela u Batajnici?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To vi treba da kažete meni. Ja znam da

su nađena u Batajnici negde pored Dunava, na nekoj lokaciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne znate gde su nađena? U kojoj vrsti objekta ili na kom mestu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači što se tiče Batajnice, mesto Batajnicu poznajem, a obalu Dunava i taj deo, znači, ne poznajem. Znam da u Batajnici mi imamo određene objekte, znači aerodrom i objekte za elektronsko izviđanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vojni aerodrom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Vratimo se sada. Kako biste vi ili policija iskopali tela i vratili ih sa Kosova u Batajnicu, to bi značilo jedan dosta veliki poduhvat, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Što se mene tiče, odmah odustajem od tog poduhvata. Ja nisam grobar, znači i takvim morbidnim stvarima nikada se ne bih bavio, ni ja, ni moja jedinica, tako što se toga tiče, znači odbijam bilo kakvu mogućnost za angažovanje, znači, moje jedinice u takvim stvarima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pretpostavimo, na sudijama će biti, naravno, da odluče o tome, ali pretpostavimo da se to desilo, da je to neko uradio. Ja sam pažljivo formulisao moje pitanje. To bi predstavljalo veliki poduhvat, ko god da je to uradio, da se iskopaju tela, da se utovare u kamione i da se odvezu u Srbiju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Svakako da bi to bio veliki poduhvat, ali svako ko je to radio, imao je neki cilj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postojala su samo dva organa koja su vršila vlast, budući da ste nam vi rekli da nije bilo paravojske. Dakle radi-lo se o vojsci i o policiji.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja govorim, znači ... Uvek kad govorim o paravojsci, govorim, znači, za svoju zonu sa potpunom sigurnošću, mada takva naređenja su postojala za celu zonu Prištinskog korpusa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači odgovor na moje pitanje jeste da su postojala samo dva tela koja su vršila vlast. E sad, ako je policija bila uključena u taj poduhvat iskopavanja tela i onda prebacivanja tih tela u neki vojni objekat u Batajnici, postojao bi rizik da budu iznenađeni od strane vojske, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo šta vi govorite su neke čiste insinuacije. Pominjete vojne objekte, pominjete policiju. Prvo da se razumemo, vojska i policija ne vrše vlast. Vojska i policija su državni organi, ali oni nisu, znači i ja ih ne razumem tako kako vi to kažete, da vrše vlast. Oni su organi koji imaju samo određene nadležnosti. Policija, znači, u obezbeđenju javnog reda i mira, a vojska u obezbeđenju državnih granica i obezbeđenju države. Prema tome, oni ne vrše vlast.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Ko još osim policije ili vojske na vašem delu Kosova je ikada mogao da organizuje logistiku iskopavanja tela i prebacivanja tih tela u Srbiju? Ko još osim policije ili vojske?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, to sigurno nije radila vojska, a siguran sam da to nije radila ni policija. To ako su radile ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li, molim vas ... Vi ste bili tamo i to nam stalno ponavljate. Mi nismo bili tamo. Da li možete da identifikujete bilo koju drugu organizaciju, bilo koje drugo telo, bilo koju grupu koja je mogla da iskopa tela koja su bila pokopana na, uglavnom, javnim mestima, dakle da iskopa ta tela i da ih prebaci u Srbiju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pitanje podrazumeva da je raščišćeno jedno prethodno pitanje. Moglo bi da se postavi svedoku ako gospodin Najs ima dokaze da se to desilo dok je svedok bio tamo. On tvrdi da

je svedok bio tamo kad se to desilo. Šta ako se sve desilo posle? To se u novinama pojavilo 2001. godine, u proleće.

SUDIJA ROBINSON: Pa da vidimo da li svedok može da odgovori na pitanje. Generale, da li možete da odgovorite na pitanje?

SVEDOK DELIĆ: Apsolutno, znači, što se tiče premeštanja, znači tela, ja o tome ne mogu, znači, da odgovorim ništa, jer vojska se time nije bavila. Verujem da se time nije bavila ni policija. A to što se o tome počelo govoriti tek 2001. godine, možda daje odgovor na neka pitanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moje poslednje pitanje u vezi s ovim, a hteo bih da odgovorite na to pitanje, ima istu osnovu kao i sva ostala pitanja: ako je slučaj da je policija prebacila ta tela, policija bi morala da postupa sa saznanjem i uz saučesništvo vojske, kako ih vojska ne bi iznenadila u tome i zaustavila ih?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, to liči inače na vaše te česte insinucije, da i vojska i policija, znači, rade zajedno nešto što je nezakonito i nelegalno. Apsolutno, znači, odbijam takvu mogućnost.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A što se tiče primedbe optuženog, sporazum iz Kumanova je iz juna 1999. godine, što znači da od tog trenutka pa nadalje niti Vojska Jugoslavije niti MUP nisu imali pristupa toj teritoriji, zar ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A vi ste bili tamo sve do potpisivanja sporazuma.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, bio sam tamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, osim dela tela koja su prebačena iz Suve Reke u Srbiju, tela iz Meje (Meja) su takođe prebačena u Srbiju, a to je takođe u vašoj zoni odgovornosti i radi se o javnim

dokumentima da su tela iz Meje prebačena u Srbiju i ja vam, gospodine Deliću, veoma jasno kažem, bez obzira na ono šta ste vi rekli o vršenju vlasti i odsustvu paravojske i tako dalje, da je to sve moralo da bude učinjeno uz vaše saznanje i uz vaše odobravanje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vi apsolutno niste u pravu, apsolutno niste u pravu i vi to šta govorite, znači nema nikakve veze sa mojim radom i sa mojim postupanjem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naravno da ste vi radili zajedno sa policijom i to u mnogim prilikama.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Policija je državni organ koji ima svoja ovlašćenja, a, znači, priroda aktivnosti u 1998. godini i 1999. godini je bila takva da smo trebali, znači, da u određenim momentima saradjujemo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da na grafoskopu pogledate ove dve zabeleške. Prva počinje rečima "asanacija". Molim vas da nam to pročitate, a zatim objasnite. Kao što vidimo, prva zabeleška odnosi se na 4. maj. Molim vas, pročitajte nam to?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Komandant brigade je dao upozorenje potčinjenim jedinicama u zoni odgovornosti o besprekornoj organizaciji rada, najvećem nivou reda i discipline i potpunoj borbenoj kontroli teritorije. Drugi motorizovani bataljon je izvestio da su potčinjene jedinice težišno angažovane na inženjerskom ...

prevodioci: Molimo da svedok uspori.

SUDIJA ROBINSON: Generale, molim vas da čitate malo sporije. Prevodioci vas mole.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Težišno angažovane na inženjerskom uređenju rejona odbrane, kao i na asanaciji teritorije. Moral jedinica je na zavidnom nivou. Oklopni bataljon" i tako dalje "je izvestio ... Koje je vaše pitanje, gospodine Najls?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo jedan trenutak, molim vas. Pogledajmo onu drugu belešku. Tu se takođe koristi reč "asanacija". Da li možete da pronađete datum za ovu zabelešku? Molim poslužitelja da vrati prethodnu stranu kako bismo videli o kom datumu je reč, a zatim, molim vas, da se vratite na sledeću stranu. Izgleda da se datum ne vidi. A vidi se. Ovo izgleda da je 18. maj. Molim poslužitelja da sada okrene sledeću stranu. Možda se radi o sledećem paragrafu, ali molim vas da to pročitate, ali malo sporije, radi prevodilaca.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Šta želite da pročitam?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne vidim ovde reč "asanacija". Možda se nalazi u drugom paragrafu, ali to je paragraf koji bih želeo da nam pročitate.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Drugi bataljon je izvestio da je težišno rađeno na inženjerijskom uređenju i zaprečavanju rejona odbrane, kao i na uništenju neeksplozivnih projektila. Vršena je asanacija teritorije. Moral u jedinici obezbeđuje izvršenje postavljenog zadatka".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ova "sanitarizacija", odnosno "asanacija", recite nam šta to znači?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Asanacija, znači, podrazumeva čišćenje jedne teritorije od leševa ljudi, životinja, neeksplozivnih projektila, otrovnih materijala i svega onoga drugoga, znači ... Svega onoga drugog, znači, što može da ugrozi, znači, stanovništvo na toj teritoriji ili pripadnike vojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste taj posao obavljali sami ili zajedno sa policijom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Prvenstveno je vojska obavljala asanaciju koja se odnosi na ono za šta je ona bila posebno osposobljena: uklanjanju, znači, uginulih životinja, pošto je uginulih životinja bio ogroman broj na celoj teritoriji, zatim na ubijanju i uklanjanju pasa lualica i pošto je vojska jedina bila osposobljena, znači, na uništavanju neeksplozivnih kasetnih projektila i to se pomnije, znači, u tome delu, a i drugih, znači, opasnih materijala. Ako

dalje čitate, videćete ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne možemo da pišemo po ovoj knjizi, jer nemamo našu kopiju. Ako pogledate sledećih nekoliko stranica, ovde ćete, mislim, da pronađete da se spominje na jednom mestu zajednička aktivnost s policijom. Ako to pronađete, molim vas da nam pročitate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vratite na prethodnu stranicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da okrene prethodnu stranicu, 16. maj.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, dobro. "Takođe", ovde se radi o Hoći Zagradskoj (Hoce e Qytetit): "Takođe je izvestio da deo jedinice", sad može da se ide na drugu stranu i da se spusti dole, "pristupio čišćenju terena u saradnji sa MUP-om. Moral boraca je dobar". To imamo tabulator koji se odnosi na to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači to je čišćenje terena u saradnji sa MUP-om. Sledeću stranu, molim. I ovde se takođe spominje zajednička operacija sa MUP-om. Možete li to da pronađete? To je možda niže, pri dnu stranice, tamo gde se nalazi naša žuta nalepnica.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, tu nema ništa sporno: "Sve jedinice se nalaze u zaposednutim rejonima. Deo jedinica brigade u sadejstvu sa MUP-om vrši čišćenje od ŠTS ", pa je onda ovaj deo ... Nalepnica smeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sklonite nalepnicu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sklonite nalepnicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da skloni nalepnicu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "od ŠTS u širem rejonu", sledeću stranicu i spustite dole "u širem rejonu Tusus" (Tusus).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I molim vas poslednju belešku, od tri beleške koje želimo da pogledamo. Uklonite nalepnicu, molim vas. Ovde se takođe spominje zajednička operacija sa MUP-om. Pročitajte

to, molim vas.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pomerite malo, e, ovako. Mora prethodna stranica, mora prethodna stranica, pa kraj ... Još: "Treći bataljon je izvestio", sad idemo dalje, "da je jedan deo jedinice, po zapovesti komandanta, angažovan na čišćenju terena u sadejstvu sa snagama MUP-a od šiptarskih terorističkih snaga". Ovo o čemu govorimo, prošli smo kriz tabulator i ovde imamo, znači i zapovest i analizu i kartu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Znači ovde imamo primere zajedničke aktivnosti sa MUP-om u čišćenju terena. To, isto tako, obuhvata i uklanjanje leševa sa terena tamo gde je bilo leševa.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je vaša, vaša, znači, potpuna izmišljotina. To apsolutno ne znači to. Čišćenje terena od šiptarskih terorističkih snaga, znači zajedničko učestvovanje u borbi i ovde smo prikazali, znači, kartu ovoga šta ste vi tražili da se pročita, pokazali smo zapovest moju i pokazali smo analizu i rekao sam da je u tom dejstvu poginulo pet mojih vojnika, odnosno pet pripadnika, tri vojnika i dva pripadnika MUP-a, 17. maja i vi sad dovodite, znači, borbu u istu ravan, znači, sa uklanjanjem leševa. To apsolutno nije korektno i ja moram da vam kažem da to nije korektno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa možete li onda da nam kažete gde treba da u vašem ratnom dnevniku tražimo opis uklanjanja leševa koje je izvršila vojska, leševa ubijenih u borbi? Gde treba da tražimo belešku o tome?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: O tome nema, znači, beleški, jer vojska nije uklanjala leševe ljudi. Vojska nije imala mogućnost da identifikuje, znači, poginule u borbi i to je radio MUP. Vojska je jedino, znači, uklanjala leševe životinja i uklanjala, znači, avionske bombe, odnosno rakete i kasetne projekte, ono šta je bilo opasno za stanovništvo i vojsku, a identifikaciju leševa i sve ostalo radio je, znači, MUP.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da zamislite bilo koji način kojim su ti leševi napustili Kosovo i otišli za Srbiju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne mogu zamisliti nijedan takav način,

osim da je to neko organizovao sa posebnim ciljem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja ću uz vašu dozvolu, do sutra da odlučim da li mogu da ispitujem o lokalitetima zločina. Imamo još dva ili tri primera. Očigledno ne mogu sve da ih pokrijem, ali imam sad još nekoliko pitanja opšte prirode. Vratimo se sada na Hrvatsku i na vašu službu u Hrvatskoj. Rekli ste nam kako se vaše vreme koje ste proveli u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini računalo za penziju. Recite nam da li se to vreme računalo dvostruko, na način na koji se obračunava aktivna služba?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, računalo se dvostruko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iako ste, kako vi kažete, tamo otišli oba puta kao dobrovoljac, vi ste, u stvari, dobijali ratne povlastice za vašu vojnu službu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nisu to nikakve povlastice, ratne povlastice. Imao sam, znači, potvrdu da sam određeno vreme proveo na teritoriji koja je zahvaćena ratom. Kada sam bio u Hrvatskoj, znači, postojala je JNA. Znači Hrvatska je bila sastavni deo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i ja sam tamo bio, znači, kao vojnik Jugoslovenske narodne armije. Dobio sam potvrdu posle odlaska sa tog terena. Priložio sam tu potvrdu svom personalnom organu i on je izračunao, znači, moj taj staž u dvostrukom trajanju.

SUDIJA ROBINSON: Šta to znači "dvostruko"? Da li to znači ako ste služili šest meseci, da se to računa kao jedna godina?

SVEDOK DELIĆ: Da, ako sam bio šest meseci, znači to se u penzijski staž, znači ne u staž službe, nego u penzijski staž se računa, znači šest meseci kao godina dana. A inače bi se šest meseci uobičajeno računalo, recimo kao osam meseci, a vreme provedeno u ratu se onda računa još duže. Znači duplo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste optužili jednog od načelnika Generalštaba, Perišića, da je izdajnik. Recite nam, imate li neke negativne poglede o Veljku Kadijeviću, čoveku koji je ranije bio na čelu

vaše vojske?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Veljka Kadijevića, znači, lično ne poznajem. On je u vojsci ipak bio mnogo ranije i mnogo je velika razlika u činovima, tako da nikad nisam imao prilike, znači, da se bliže sretнем sa njim, čak ni da se upoznam sa njegovim stavovima. A generala Perišića sam sretao više puta, jer sam bio komandant brigade i sprovodio sam njegove ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Vidite, vi ste bili aktivni u Hrvatskoj. Opisali ste nam, po svemu sudeći, ograničenu ulogu koju ste tamo igrali. Kadijević, to šta se dogodilo u Hrvatskoj, opisuje na sledeći način, molim pri dnu strane. On govori o fazama i kaže: "Ideja u osnovi tog manevra obuhvatala je sledeće osnovne elemente: potpunu vazдушnu i morsku blokadu Hrvatske, smerove ofanziva glavnih snaga JNA direktno povezane sa oslobađanjem srpskih područja u Hrvatskoj i garnizona JNA duboko u hrvatskoj teritoriji. U tu svrhu preseći Hrvatsku po seldećoj liniji: Gradiška - Virovitica; Bihać - Karlovac - Zagreb; Knin - Zadar; Mostar - Split. Najjača grupa okolopnih motorizovanih snaga oslobodila bi Istočnu Slavoniju i zatim brzo pošla na zapad, povezujući se sa snagama u zapadnoj Slavoniji i nastavlajući prema Zagrebu i Varaždinu, to jest prema sovenačkoj granici. U isto vreme, jake snage iz područja Herceg Novi - Trebinje iskoristile bi se da blokiraju Dubrovnik sa kopna i prodru u dolinu Neretve i na taj način povežu operacije sa snagama koje rade na liniji Mostar - Split". Evo, to kaže načelnik Generalštaba u svojoj objavljenoj knjizi. On kaže da je to bila svrha tih opracija, uključujući o operacije oko Dubrovnika. Ovo je već dokazni predmet u ovom predmetu 449A. To je njegov opis. Vi ste dobili tekst na srpskom. Vi ste bili prisutni, ne u samom Trebinju, bili ste u Cavtatu, naravno i u području Dubrovnika. Da li je ono šta ste vi tamo videli u skladu sa planom koji opisuje vaš general?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo šta opisuje general, to su pokušaji da se očuva celovitost Jugoslavije, a svakako da svi pripadnici vojske, pa i većina, znači, državljana te države su bili za to da se sačuva celovitost države i ovo verovatno što general piše, znači svi ovi pokušaji su vezani, znači, za to.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, sada je 13.45. Moramo da prekinemo sa radom. Nastavićemo sutra u 9.00. Moram isto tako da vam kažem da razmišljam o mogućnosti da počnemo u 8.30 i da završimo u 13.15. Obavestićemo obe strane ako to budemo mogli da uradimo. Rasprava je završena.

Fond za humanitarno pravo